

Art Nouveau

Inleiding en Voorspel

Art Nouveau (of Jugendstil)

- Een *internationale* stijl van
- kunst
- architectuur
- toegepaste kunst
- met name de decoratieve kunsten

Louis Majorelle (1859–1926)

Wall Cabinet without marquetry

hoogte: 127 cm

breedte: 69,9 cm Collectie Walters Art Museum

Art Nouveau

- vaak geïnspireerd door natuurlijke vormen zoals de kronkelige rondingen van planten en bloemen
- Heeft een gevoel van dynamiek en beweging, vaak gegeven door *asymmetrie of zweepslaglijnen* (Kronkelige lijnen (Serpentijne (slangachtige) lijnen)

Jean-Pierre Dalbéra uit Parijs, Frankrijk

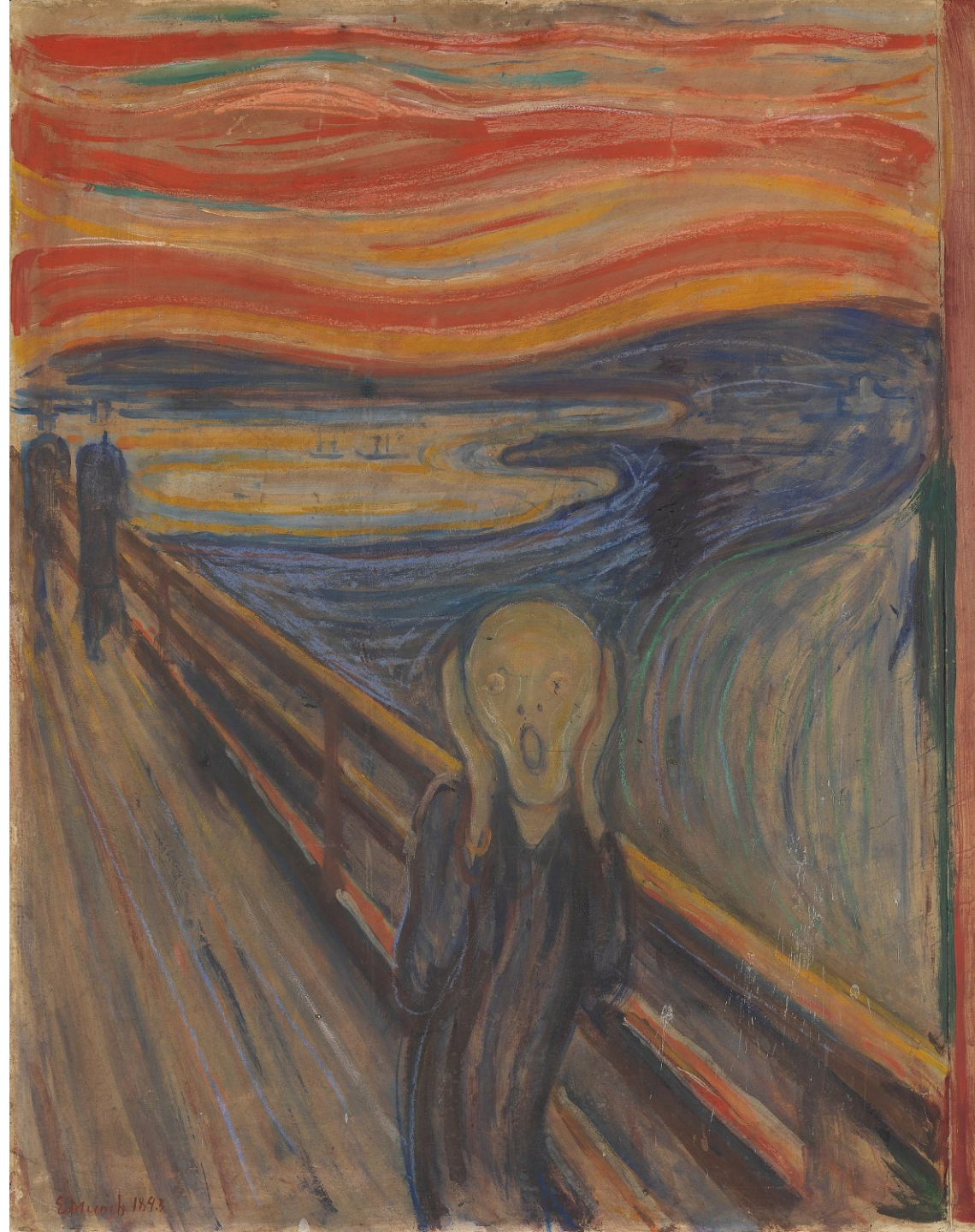

Een groot en zeldzaam voorbeeld van Van de Veldes enige posterontwerp, getekend in 1898 voor de Tropon Food Company als onderdeel van een uitgebreid ontwerpprogramma dat verscheen op verpakkingen van gepoederd eiwit tot advertenties en het briefpapier van het bedrijf. Dit kronkelige, abstracte ontwerp is een van de belangrijkste werken uit Van de Veldes carrière en een icoon van de Art Nouveau-stijl.

De Schreeuw

- Edvard Munch, 1893,
- oil, tempera and pastel on cardboard, 91 x 73 cm, National Gallery of Norway

Mahogany chair 1883

- Stoel ontworpen door Mackmurdo waarvan het rug paneel wordt gezien als een voorloper van de Art Nouveau-vormgeving.

EFFECT
OF AN
OLD
STYLE
CORSET

THE
NEW
FIG-
URE

Art Nouveau

- het gebruikt moderne materialen
- met name
- IJzer, glas, keramiek en later beton
- om ongebruikelijke vormen en grotere open ruimtes te creëren

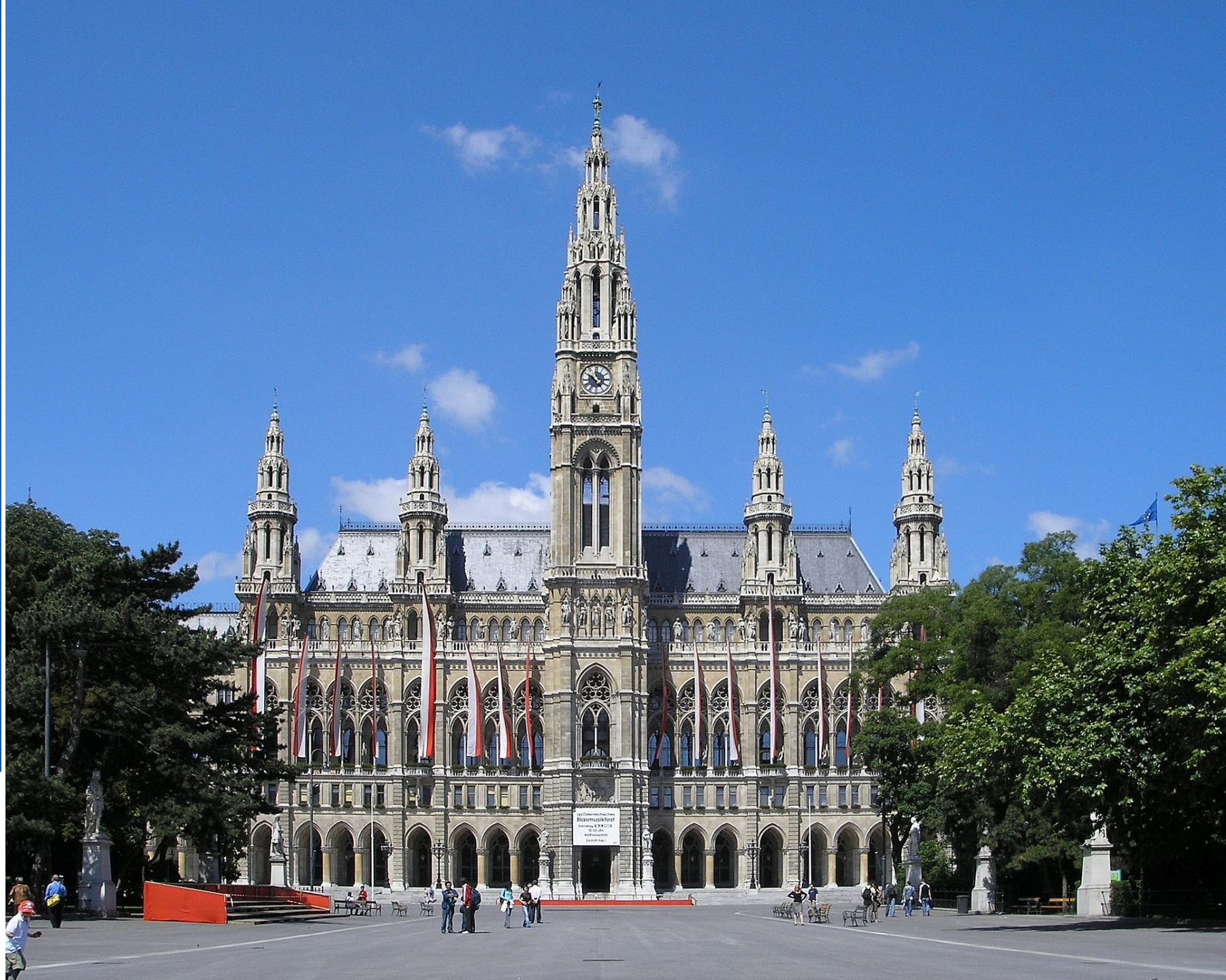
Art Nouveau

- Populair tussen 1890 en 1910 tijdens de **Belle Époque-periode**
- een reactie tegen het
- academisme,
- eclecticisme en
- historisme van de 19e-eeuwse architectuur en decoratieve kunst.

Parlamentsgebouw

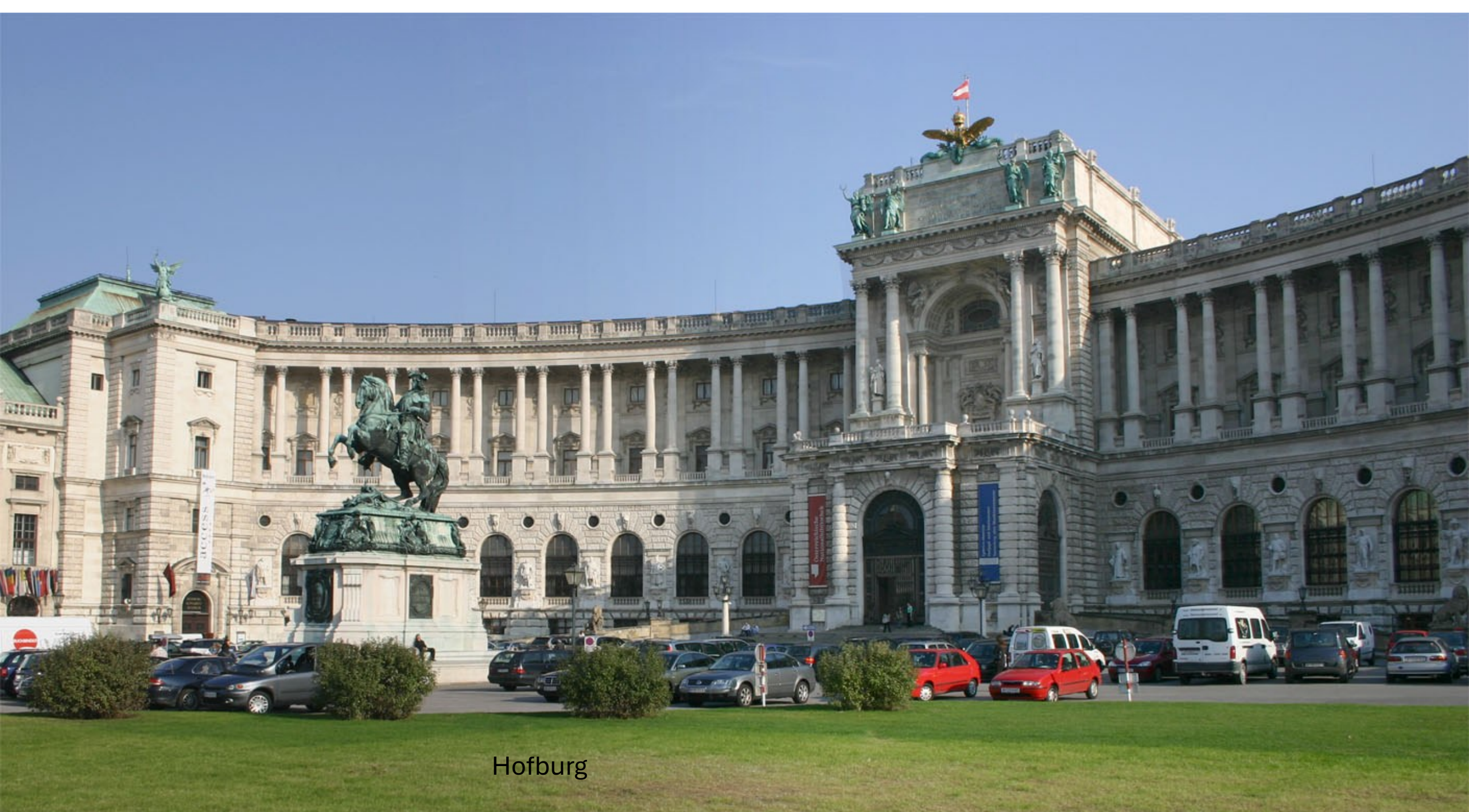
Het Gemeentehuis

Universität

Votiefkerk

Hofburg

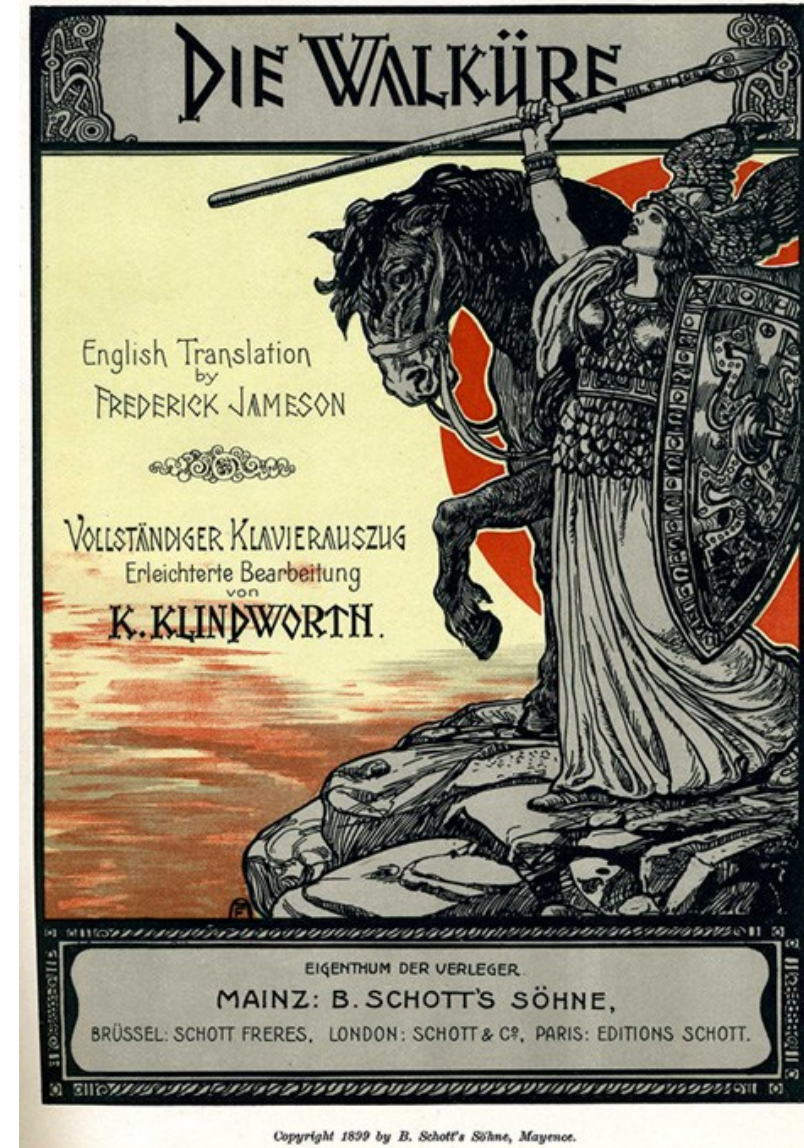
Art Nouveau

- Belangrijk doel was het traditionele onderscheid tussen schone kunsten (met name schilderkunst en beeldhouwkunst) en toegepaste kunsten te doorbreken
- Werd het meest gebruikt in interieurontwerp, grafische kunst, meubilair, glaskunst, textiel, keramiek, sieraden en metaalbewerking

Gesamtkunstwerk (1827)

- 'totaal kunstwerk
- 'ideaal kunstwerk',
- 'universeel kunstwerk
- 'synthese van de kunsten',
- 'omvattend kunstwerk'
- 'allesomvattende kunstvorm')
- een kunstwerk dat gebruik maakt van alle of vele kunstvormen of er naar streeft dit te doen

Art Nouveau

- De term Art Nouveau werd voor het eerst gebruikt in de jaren 1880 in het Belgische tijdschrift L'Art Moderne om het werk van Les Vingt te beschrijven

Foto van de tentoonstelling van "Les XX" in 1884

Les XX

- een vernieuwingsgezinde Belgische kunstenaarsgroep van schilders en beeldhouwers, die tussen 1883 en 1893 actief was

ANCIEN MUSÉE DE PEINTURE

1889 SIXIÈME

EXPOSITION

ANNUELLE :

OUVERTURE 2 FEVRIER
CLÔTURE 3 MARS

Artistes invités : **Vingtistes :**

MM. Albert HERNARD	M ^{me} Anna BOCH
IRAQUIMOND	MM. F. CHARLET
Henri CROSS	G. CHARLIER
Marcelin DESBOUTIN	Henry DE GROUX
Paul DE VIGNE	Paul DU BOIS
Emmanuel FREMIET	James ENSOR
Paul GAUGUIN	A.-W. FINCH
Max KLINGER	Fernand KHNOFF
Maximilien LUCE	Georges LEMMEN
Constantin MEUNIER	Dario DE RIGUOGN
Claude MONET	RODIN
MORLAU-NELATON	Félicien ROPE
Camille PISSARRO	Willy SCHLOBACH
Georges SEURAT	Jan TOOROP
P.-Wilson STIER	Henry VAN DE VELDE
William STOTT	Theo VAN RYSSELBERGHE
W.-H. THOLEN	G.-S. VAN STRYDONCK
	G. VOGELS

DE 10 à 4 HEURES

PRIX D'ENTRÉE : A L'OUVERTURE ET AUX MATINÉES : 2 FRANCS
LES AUTRES JOURS : 50 CENTIMES

CARTES PERMANENTES : 10 FRANCS

MATINÉES MUSICALES — CONFÉRENCES LITTÉRAIRES

En Vente chez M. HENRI

De Twintig

- een groep van twintig Belgische schilders, ontwerpers en beeldhouwers, opgericht in 1883 door de Brusselse advocaat, uitgever en ondernemer Octave Maus.
- Tien jaar lang hielden ze jaarlijks een tentoonstelling van hun kunst; jaarlijks werden ook 20 andere internationale kunstenaars uitgenodigd om aan hun tentoonstelling deel te nemen.

De elf oprichters van Les XX

- James Ensor 1860–1949 (lid tot 1893)
- Théo van Rysselberghe 1862–1926 (lid tot 1893)
- Fernand Khnopff 1858–1921 (lid tot 1893)
- Alfred William Finch 1854-1930 (lid tot 1893)
- Frantz Charlet 1862–1928
- Paul Du Bois 1859–1938
- Charles Goethals c. 1853–85
- Darío de Regoyos (Spaans)
- Willy Schlobach 1864–1951
- Guillaume Van Strydonck 1861–1937
- Rodolphe Wytsman 1860–1927

De Twintig

- Tot de uitgenodigde schilders behoren
- Camille Pissarro (1887, 1889, 1891),
- Claude Monet (1886, 1889), Georges Seurat (1887, 1889, 1891, 1892),
- Paul Gauguin (1889, 1891),
- Paul Cézanne (1890) en
- Vincent van Gogh (retrospectief 1890, 1891).

Uitgenodigde deelnemers

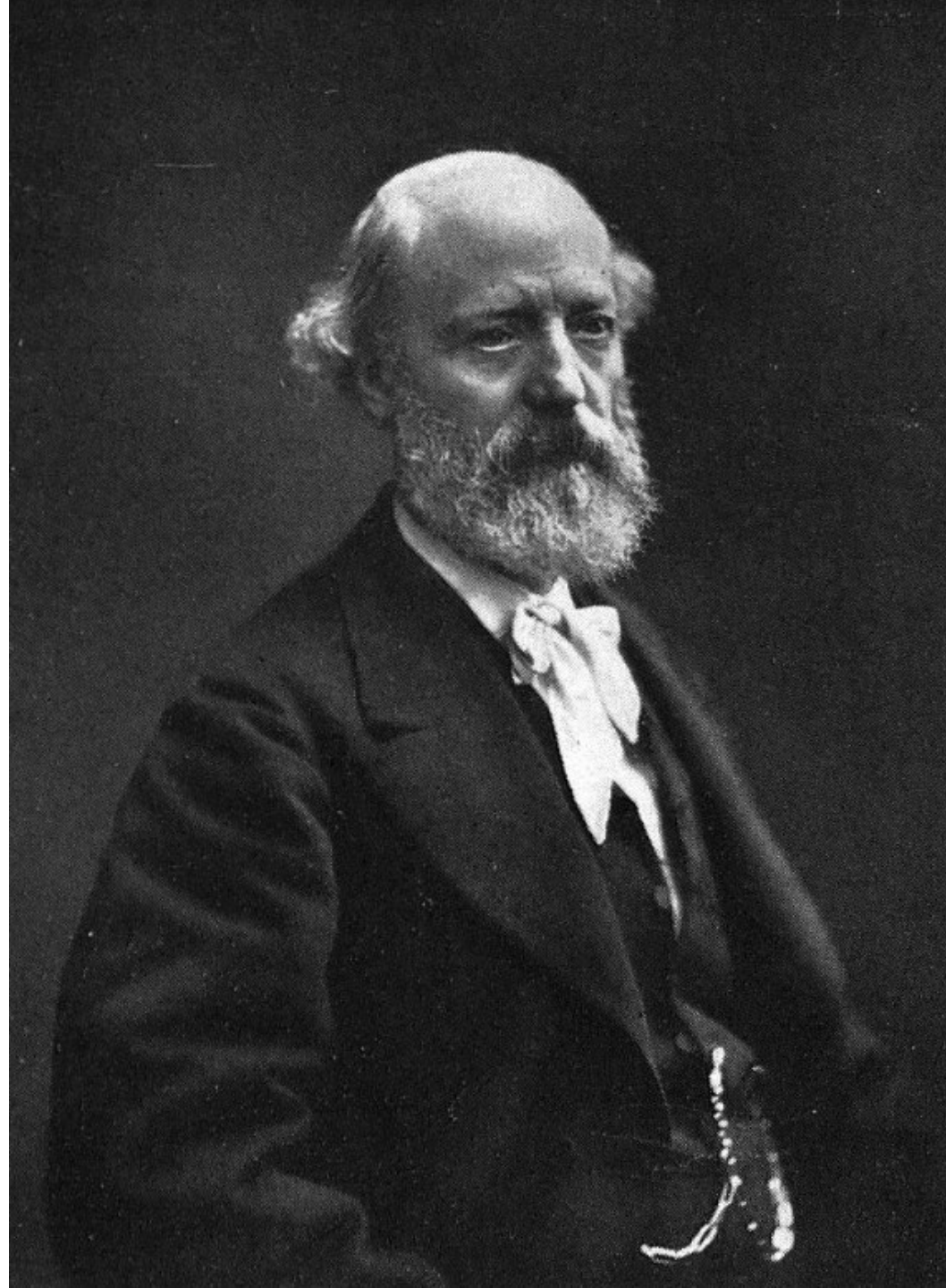
- Félicien Rops 1833–1898
- Georges Lemmen 1865–1916 (vanaf 1888)
- George Minne 1866–1941
- Anna Boch 1848–1926 (lid 1885–1893: enig vrouwelijk lid)
- **Henry van de Velde (vanaf 1888)**
- Guillaume Charlier
- Henry De Groux
- Robert Picard (artiest) b. 1870
- **Jan Toorop (Dutch)**
- Odilon Redon (French)
- Paul Signac (French)
- Isidore Verheyden (lid 1884–1888)
- Maar ook leden van de Haagse School

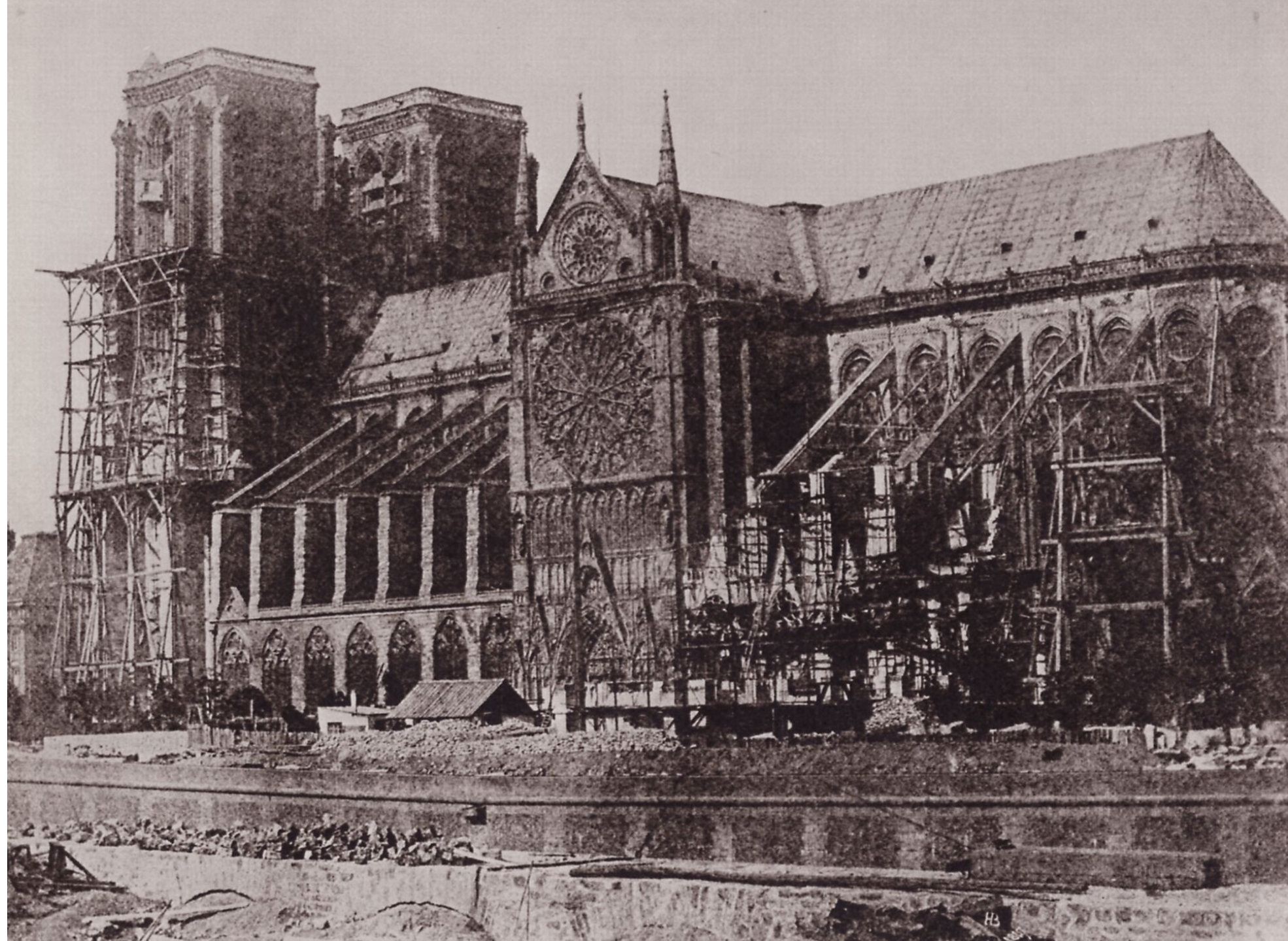

- Volgden de theorieën van Viollet le Duc
- De integratie van de zogenaamde kleine kunsten (decoratieve kunsten) met de grote kunsten (architectuur).

Eugène Emmanuel Viollet-le-Duc

- 27 januari 1814 –
- 17 september 1879
- Franse architect en auteur
- Beroemd om zijn restauratie van de meest prominente middeleeuwse bezienswaardigheden in Frankrijk.

Entretiens sur l'architecture (1863 -1872)

- In zijn concentreerde hij zich met name op het gebruik van ijzer en andere nieuwe materialen, en het belang van het ontwerpen van gebouwen waarvan de architectuur was aangepast aan hun functie, in plaats van aan een bepaalde stijl
- In Frankrijk was Viollet-le-Duc in de jaren 1850 voorstander van de integratie van de grote (hoge) kunsten (architectuur) en de kleine kunsten (decoratieve kunsten), un art total.

Viollet-le-Duc

- Functie moet vorm definiëren.
- Eenheid van de kunsten en de afschaffing van elk onderscheid tussen grote kunst (architectuur) en kleine kunst (decoratieve kunsten).
- De logica van de natuur is het model dat voor architectuur gebruikt moet worden.
- Architectuur moet zich aanpassen aan de omgeving en behoeften van de mens.
- Gebruik van moderne technologieën en materialen

- Concerten omvatten recent gecomponeerde muziek van
- Claude Debussy,
- Ernest Chausson
- Gabriel Fauré.
- Belangrijke exponenten van de symbolistische beweging die lezingen gaven zijn onder meer Stéphane Mallarmé, Théodore de Wyzewa en Paul Verlaine

- Volgden de theorieën van Viollet le Duc
- De integratie van de zogenaamde kleine kunsten (decoratieve kunsten) met de grote kunsten (architectuur).
- Er bestond een nauwe band tussen kunst, muziek en literatuur onder de Les XX-kunstenaars.
- Tijdens de tentoonstellingen waren er literaire lezingen en discussies, en uitvoeringen van nieuwe klassieke muziek

- In 1881 startte Max Waller met een literair tijdschrift La jeune Belgique.
- Octave Maus gaf ook een revue uit: L' Art Moderne, het latere orgaan van Les XX.

91283
3ME SÉRIE

PREMIÈRE ANNÉE. — N° 1.
LE NUMÉRO : 25 CENTIMES.
DIMANCHE 6 MARS 1881.

L'ART MODERNE

PARAISSANT LE DIMANCHE

REVUE CRITIQUE DES ARTS ET DE LA LITTÉRATURE

<p>ABONNEMENTS</p> <p>Belgique fr. 10.00 Union postale 13.00</p>	<p>ANNONCES</p> <p>On traite à forfait.</p>
--	--

Adresser les demandes d'abonnement et tout ce qui concerne l'Administration, RUE DE L'INDUSTRIE, 20, BRUXELLES.

<p>L'Art moderne s'occupe de l'Art dans tous ses domaines : Littérature, Peinture, Sculpture, Gravure, Musique, Architecture, Ameublement, Costume, etc.</p> <p>Il est principalement consacré à la Belgique; néanmoins il tient ses lecteurs au courant de tous les événements artistiques étrangers.</p> <p>Le journal rend compte de tous les ouvrages de littérature et d'art dont un exemplaire est envoyé à l'administration.</p> <p>Le journal contient une chronique des théâtres, des concerts, des conférences, etc. Il accueille toutes les communications relatives aux réunions artistiques publiques ou privées, aux expositions et aux ventes.</p> <p>Il accepte l'échange avec toute publication périodique artistique ou littéraire.</p>	<p>L'Art moderne s'occupe des débats parlementaires et judiciaires au point de vue exclusif de l'éloquence et du goût.</p> <p>Il rend compte des expositions et des ventes d'objets d'art, de livres curieux, de médailles, etc. : il mentionne les prix atteints par les œuvres importantes.</p> <p>Une chronique des tribunaux relate les procès intéressants dans lesquels des questions artistiques sont agitées. Le journal tient les lecteurs au courant de la législation relative aux arts.</p> <p>La Rédaction visitera les ateliers d'artiste et les collections particulières pour lesquels une invitation lui sera adressée, et en parlera dans la mesure de ce qui lui paraîtra devoir intéresser le public.</p> <p>Les annonces sont exclusivement réservées aux matières artistiques ou aux industries qui s'y rattachent directement.</p>
--	--

L'Art Moderne was een wekelijks tijdschrift over kunst en literatuur dat in Brussel werd uitgegeven van maart 1881 tot het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in augustus 1914

L'Art Moderne was nauw betrokken bij de promotie van twee Belgische kunststromingen uit het fin de siècle, Les XX en La Libre Esthétique

PREMIÈRE ANNÉE. — N° 1.

LE NUMÉRO : 25 CENTIMES.

DIMANCHE 6 MARS 1881.

91283
3ME SÉRIE

L'ART MODERNE

PARAISSANT LE DIMANCHE

REVUE CRITIQUE DES ARTS ET DE LA LITTÉRATURE

ABONNEMENTS

Belgique fr. 10.00
Union postale 13.00

ANNONCES

On traite à forfait.

Adresser les demandes d'abonnement et tout ce qui concerne l'Administration, RUE DE L'INDUSTRIE, 26, BRUXELLES.

L'Art moderne s'occupe de l'Art dans tous ses domaines : Littérature, Peinture, Sculpture, Gravure, Musique, Architecture, Ameublement, Costume, etc.

Il est principalement consacré à la Belgique; néanmoins il tient ses lecteurs au courant de tous les événements artistiques étrangers.

Le journal rend compte de tous les ouvrages de littérature et d'art dont un exemplaire est envoyé à l'administration.

Le journal contient une chronique des théâtres, des concerts, des conférences, etc. Il accueille toutes les communications relatives aux réunions artistiques publiques ou privées, aux expositions et aux ventes.

Il accepte l'échange avec toute publication périodique artistique ou littéraire.

L'Art moderne s'occupe des débats parlementaires et judiciaires au point de vue exclusif de l'éloquence et du goût.

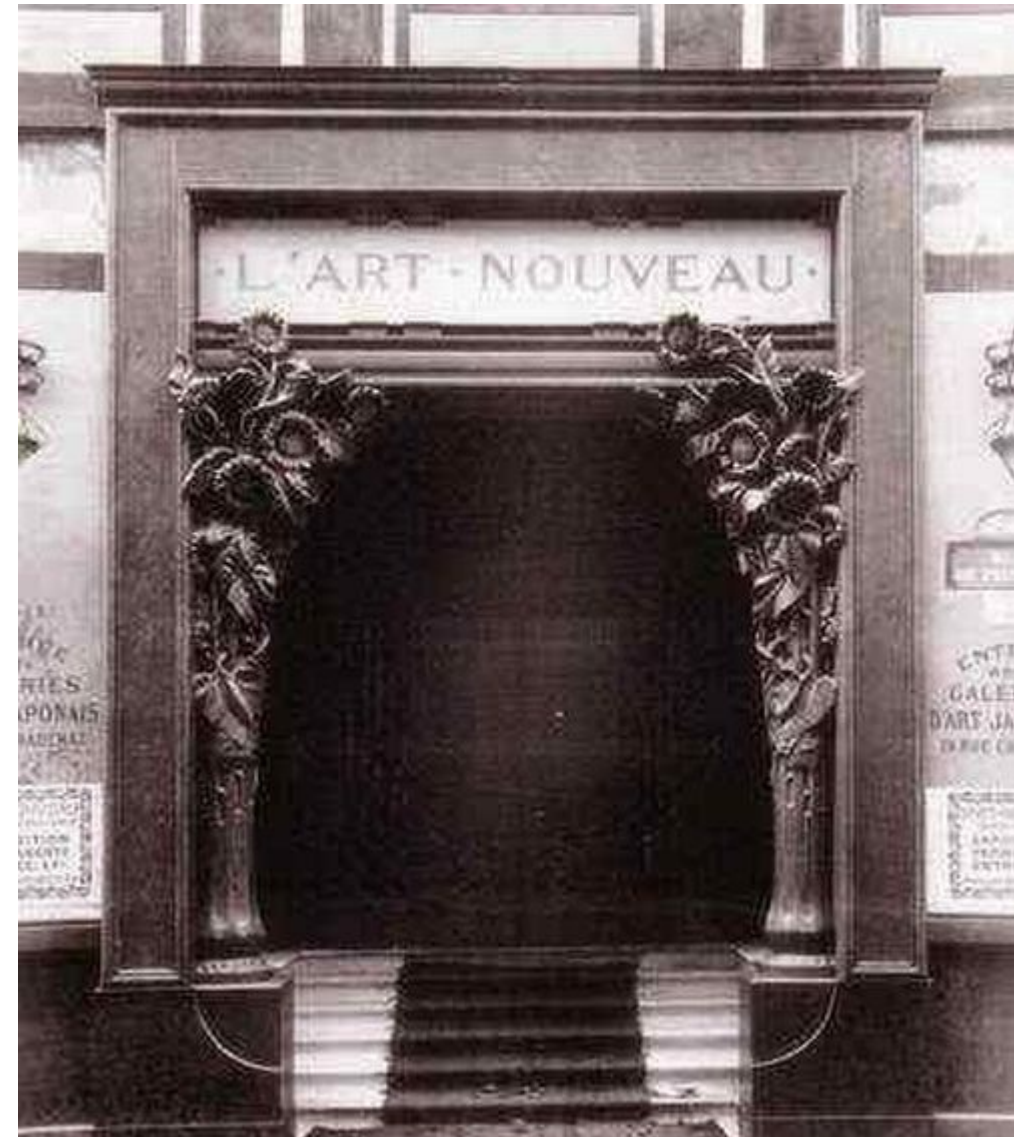
Il rend compte des expositions et des ventes d'objets d'art, de livres curieux, de médailles, etc.; il mentionne les prix atteints par les œuvres importantes.

Une chronique des tribunaux relate les procès intéressants dans lesquels des questions artistiques sont agitées. Le journal tient les lecteurs au courant de la législation relative aux arts.

La Rédaction visitera les ateliers d'artiste et les collections particulières pour lesquels une invitation lui sera adressée, et en parlera dans la mesure de ce qui lui paraîtra devoir intéresser le public.

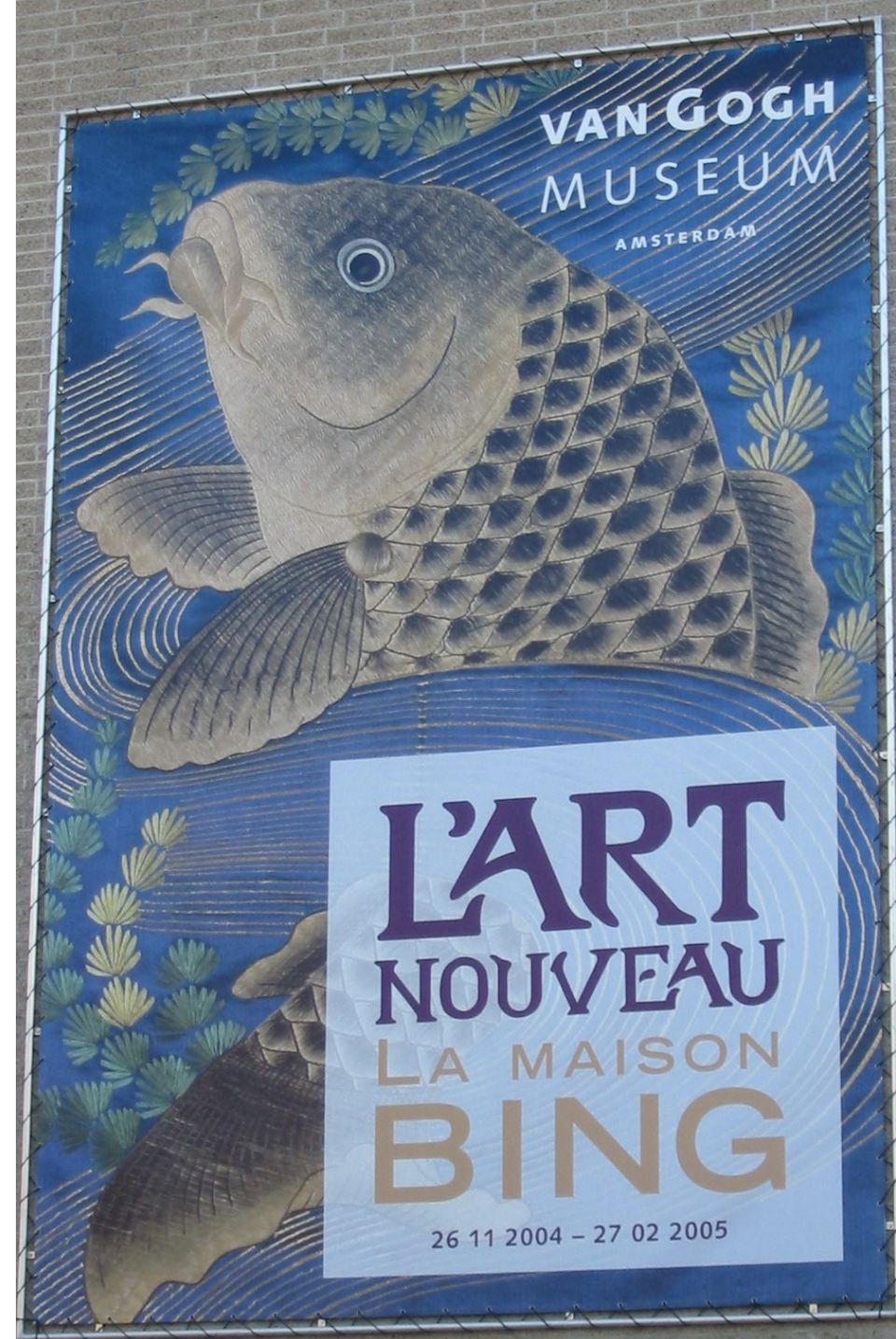
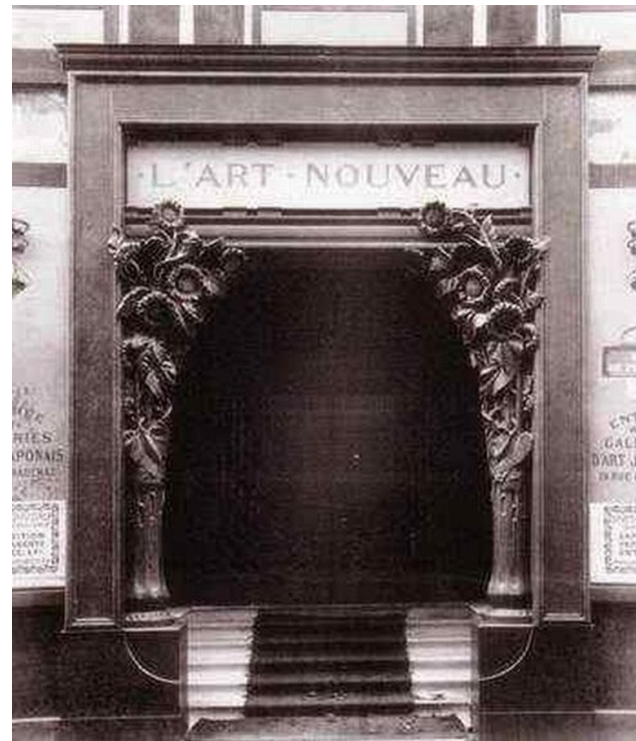
Les annonces sont exclusivement réservées aux matières artistiques ou aux industries qui s'y rattachent directement.

G allie the Maison de l'Art Nouveau in Paris

Het Maison de l'Art Nouveau ("Huis van de Nieuwe Kunst"), vaak afgekort als L'Art Nouveau en ook wel Maison Bing genoemd naar de eigenaar, was een galerie die op 26 december 1895 werd geopend door Siegfried Bing op 22 rue de Provence in Parijs.

- **Maison Bing te Parijs**
- **Maison de l'Art Nouveau 1895**
- Bevatte ramen ontworpen door Nabi - kunstenaars, waaronder Henri de Toulouse-Lautrec, en gemaakt door Louis Comfort Tiffany .

Maison de l'Art Nouveau

- Het originele interieur van de galerij omvatte kamers ontworpen door kunstenaars Maurice Denis, Charles Conder, Henry Van de Velde, Albert Besnard en Edouard Vuillard.

AVIS AUX ARTISTES ET ARTISANS

Au Premier Octobre 1895
il sera ouvert dans les Galeries de Mre S. BING
22 Rue de Provence à Paris sous le titre

L'ART NOUVEAU

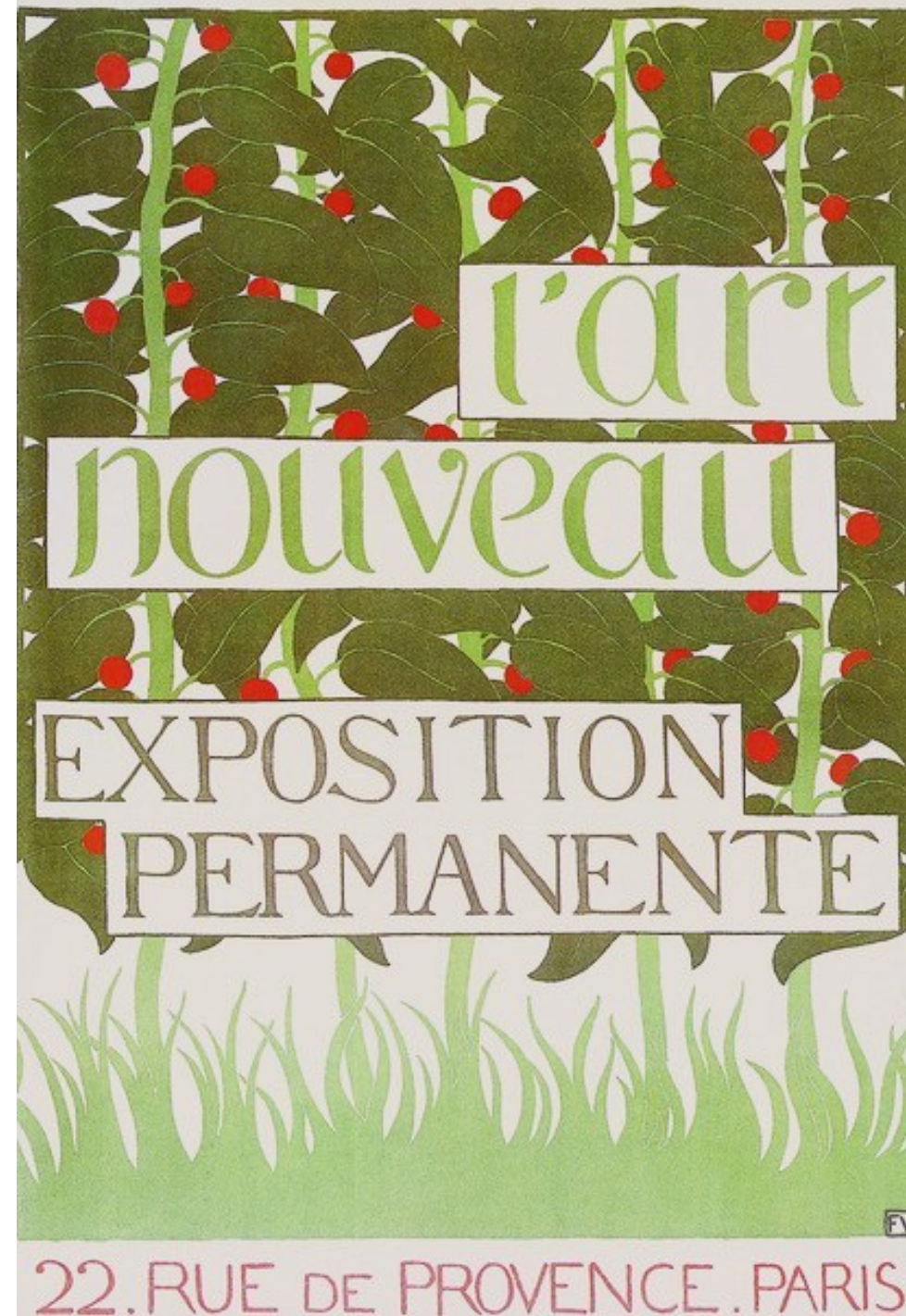
une Exposition permanente
& internationale de toutes productions artis-
tiques sans distinction de catégories.

Cette Exposition comprendra:

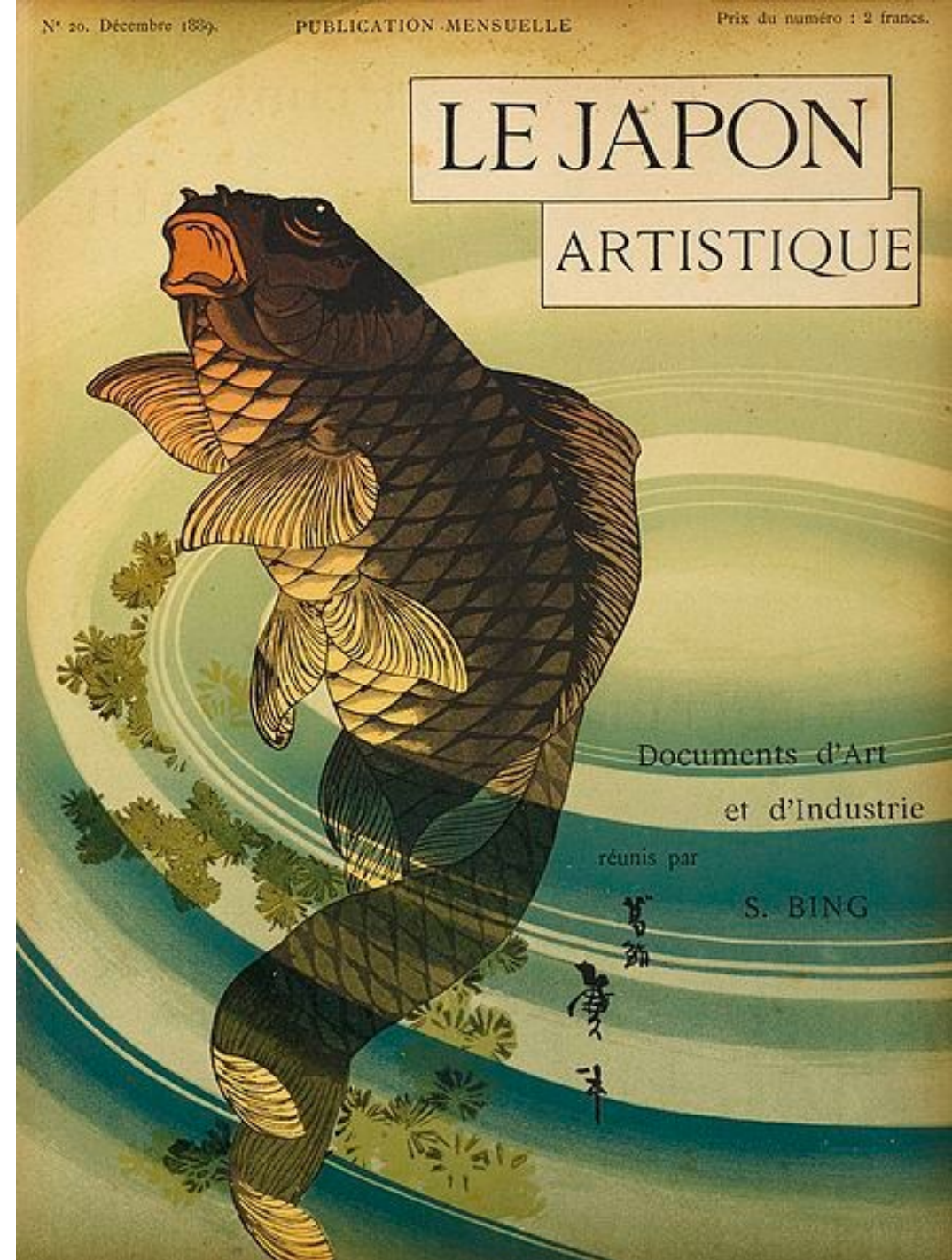
LA SCULPTURE, LA PEINTURE,
LE DESSIN ET LA GRAVURE ; LES
ARTS DU DÉCOR, DU MOBILIER
ET DE L'OBJET UTILE.

*Seront admises toutes les œuvres d'art
qui manifesteront une conception personnelle en
accord avec l'esprit moderne.*

Félix Vallotton poster for Siegfried Bing's Gallery (1893)

Omslag van een nummer van Le Japon Artistique, dat hij van 1888 tot 1891 publiceerde

Utagawa Hiroshige

- Geboren als Ando Hiroshige
- 1797 – 12 oktober 1858 (gestorven aan cholera)
- Laatste grote meester van de Ukiyo-e traditie
- Ongebruikelijke thema's voor het genre.
- Niet: mooie vrouwen, beroemde acteurs, stadse geneugten
- Maar: bloemen en vogels, serene landschappen en “reisverslagen”
- Ca. 8000 werken

Nr 8
vergezichten
op Omi –
#3 Herfst
Maanlicht op
de Ishiyama
Tempel

近江八景
石山秋月

石山秋月
近江八景
秋夜
月夜
山月
水月
月夜
山月
水月
月夜
山月
水月

秋重
画

Wind Blown Grass Across the Moon –
by Hiroshige

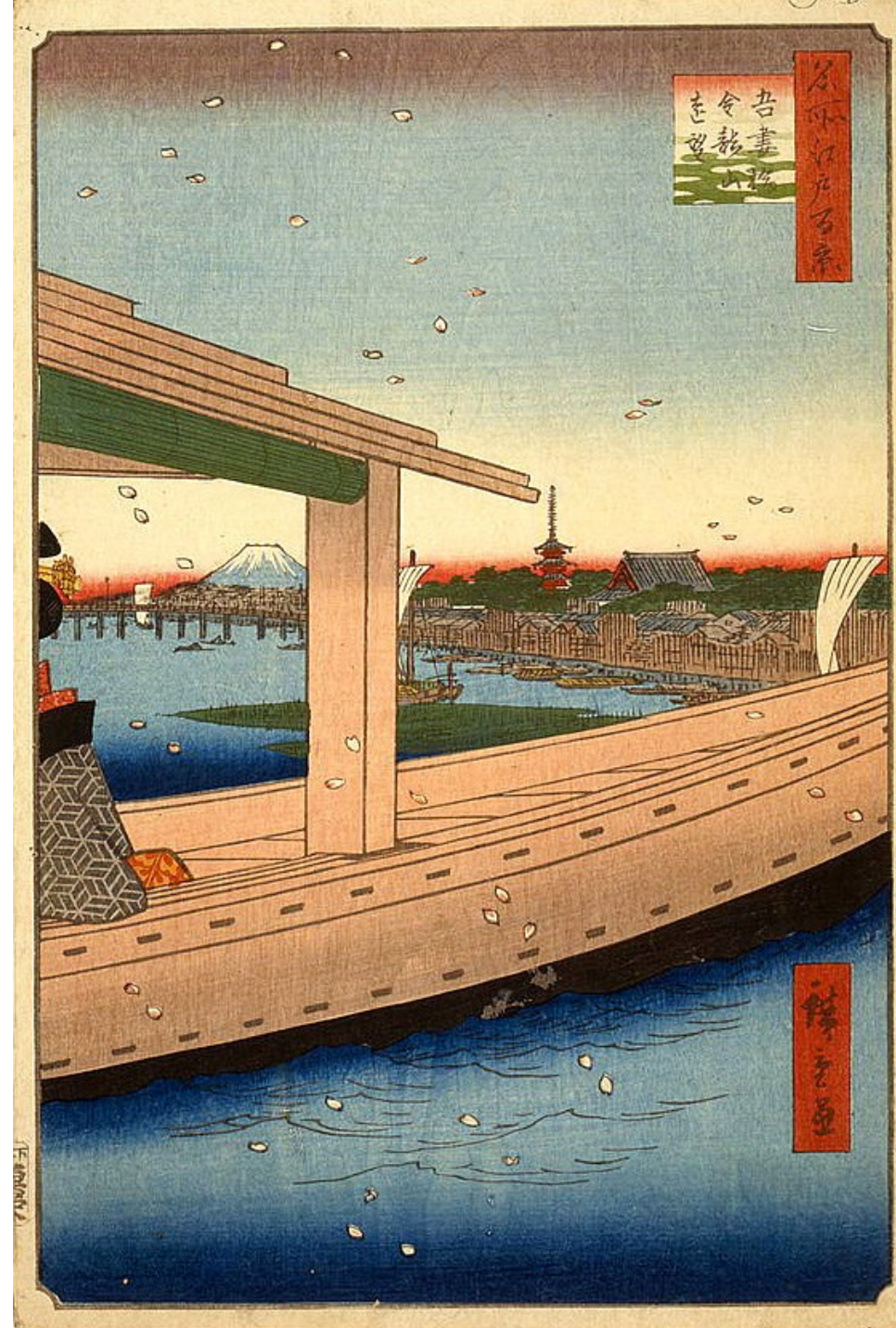
Plum Garden at Kameido

No 32
Zomer

No 31
Voorjaar

Ryōan-ji
(Shinjitai: 龍安寺, Kyūjitai: 龍安寺, De tempel van de draak en de vrede
The Temple of the Dragon at Peace) is een Zen tempel ten noordweste van Kyoto, Japan.

Shitennoji Honbo-tuin.

Katsushika Hokusai

- (葛飾北斎, Katsushika Hokusai, Edo, 1760-1849)
- Schilder en prentenmaker
- 36 aangezichten van de berg Fuji
- Landschap wordt belangrijk

Zelfportret op 83-jarige leeftijd.

富嶽三十六景 御厩川舟小
雨國橋名見

茶坊子

De grote golf van Kanagawa (神奈川沖浪裏, Kanagawa Oki Nami Ura) is een houtsnede (ukiyo-e) van de Japanse kunstenaar Katsushika Hokusai. Het is het eerste stuk van de Zesendertig gezichten op de berg Fuji en het bekendste werk van Hokusai. Hij publiceerde het tussen 1829 en 1833.

Kenmerken Japonisme

- Onderwerpen uit de natuur staan vaak centraal.
- Asymmetrie in de compositie waardoor het onderwerp niet in het midden staat.
- Tweedimensionaal.
- Geen centraal verdwijnpunt in het perspectief.
- Veel versiering.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van schaduwen.
- Eenvoudig kleurpalet, effen kleuren.
- Veel Japanse motieven.

Art Nouveau heeft vele namen

- Frankrijk: *Modern Style* of *Style 1900* of *Style Jules Verne*, *Style Métro*, *Art Belle Époque* of *Art fin de siècle*
- Jugendstil in het Duits
- Stile Liberty Liberty Style in het Italiaans
- Modernisme in het Catalaans
- Moderne Style in het Engels.
- Wiener Jugendstil of Secessionstil ('Secession style') Oostenrijk

Art Nouveau heeft vele namen

- België: Style coup de fouet ('Zweepslagstijl'), Paling Stijl Style nouille ('Noodle stijl')
- Groot Brittanië: Modern Style of Glasgow Style
- Duitsland ook: *Wellenstil* of *Lilienstil*
- In Nederland *Nieuwe Kunst* ('Nieuwe Kunst') of *Nieuwe Stijl* ('Nieuwe stijl'), of **Slaoliestijl**

Jan Toorop

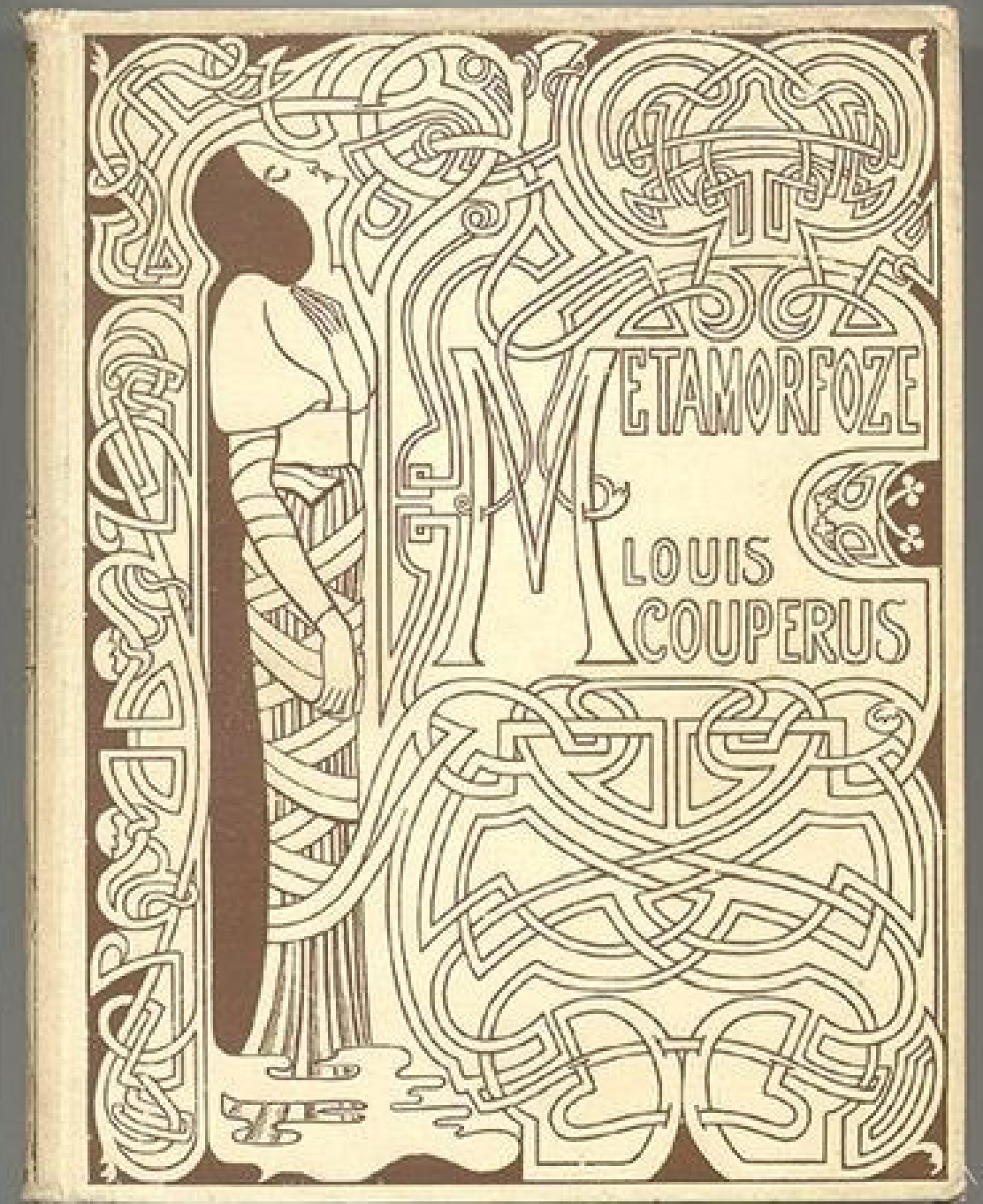
98.1 x 67.2cm.

Materiaal en techniek

affiche, lithografie

Metamorfoze, boekbandontwerp voor uitgeverij L.J. Veen
(1897)

De drie bruiden
(1893),
Kröller-Müller Museum,
Otterlo

Die Jugend was een door Georg Hirth opgericht kunst- en literatuurtijdschrift, dat van 1896 tot 1940 in München verscheen

Die Jugend was de naamgever van de kunststroming Jugendstil. Het blad viel op door de eigenzinnige opmaak in wat Jugendstil zou gaan heten en droeg bij aan discussies over esthetica

Cover van een uitgave van *Die Jugend* in 1896.

G. HIRTH'S Kunstverlag in MÜNCHEN.

„JUGEND“ Münchner illustr. Wochenschr. für Kunst u. Leben.

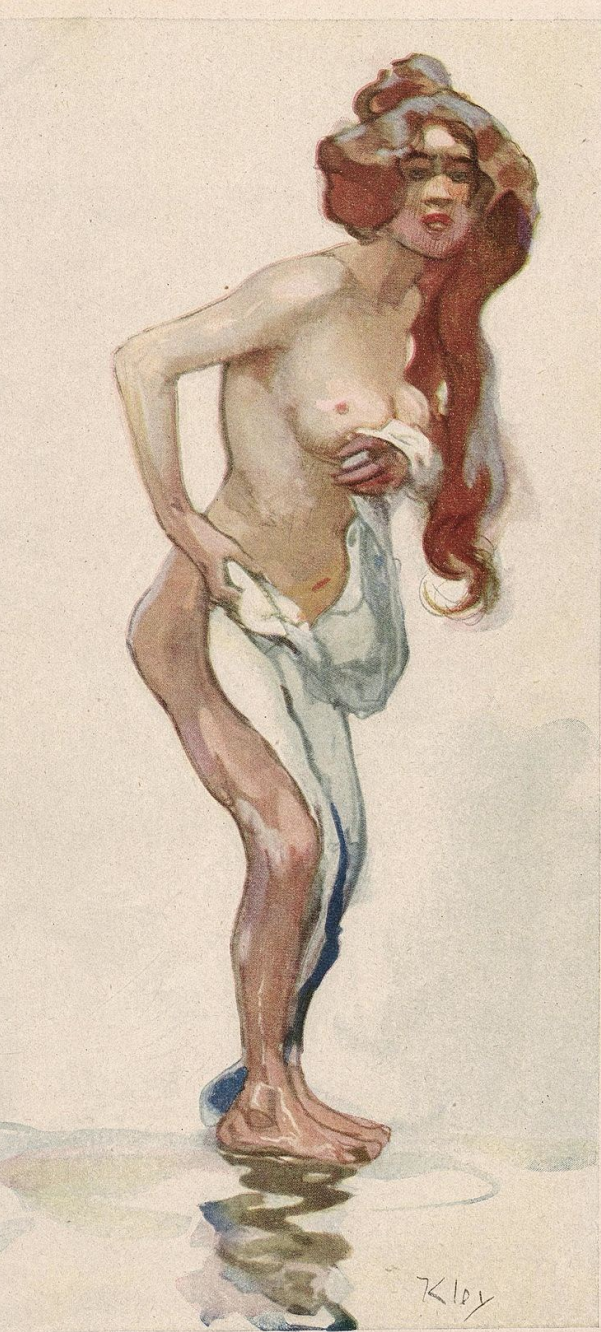
Preis für das Quartal (13 Nummern) 3 Mark, einzelne Nr. 30 Pfg.

Verkauft durch alle Buchhandl.

Fritz Dannenberg -
Jugend. Münchner
illustrierte
Wochenschrift.
Lithographie 1897.
Size: 25.1 x 17.3 in.
(64 x 44 cm). Printer:
Oscar Consée,
München

Münchner illustrierte Wochenschrift für Kunst und Leben. — G. Hirth's Verlag in München & Leipzig.

Loreley by Heinrich Kley. Appeared in Vol. XVI, No. 34 (1911)

Die Loreley

Heinrich Kley

Wenn ich nur wüsst', wie ich nach St. Goarshausen käm': mein Kamm ist mir zerbrochen!"

Andromeda by Hans Christiansen. Used as cover for Vol. III, No. 48 (1898)

JUGEND

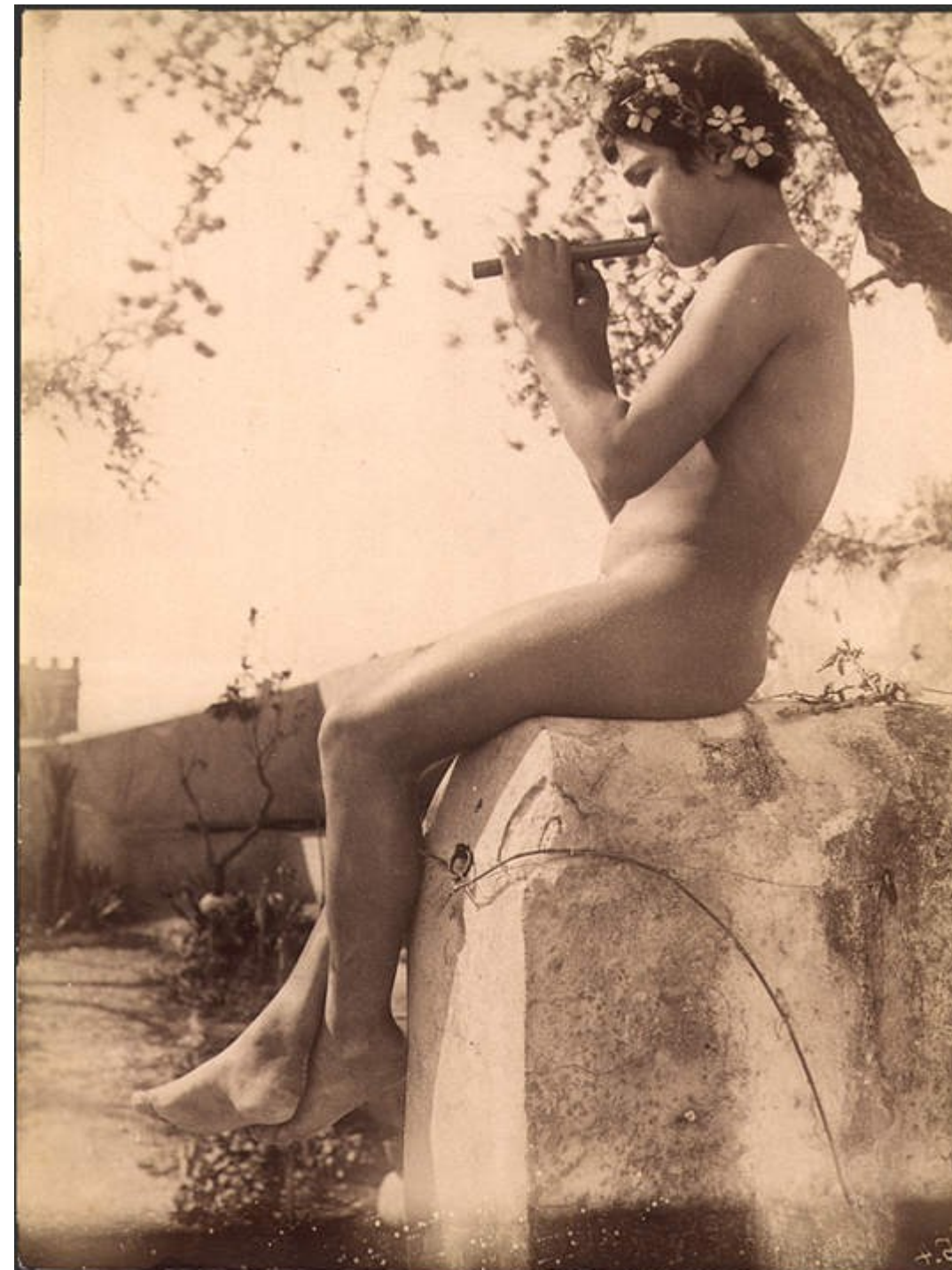
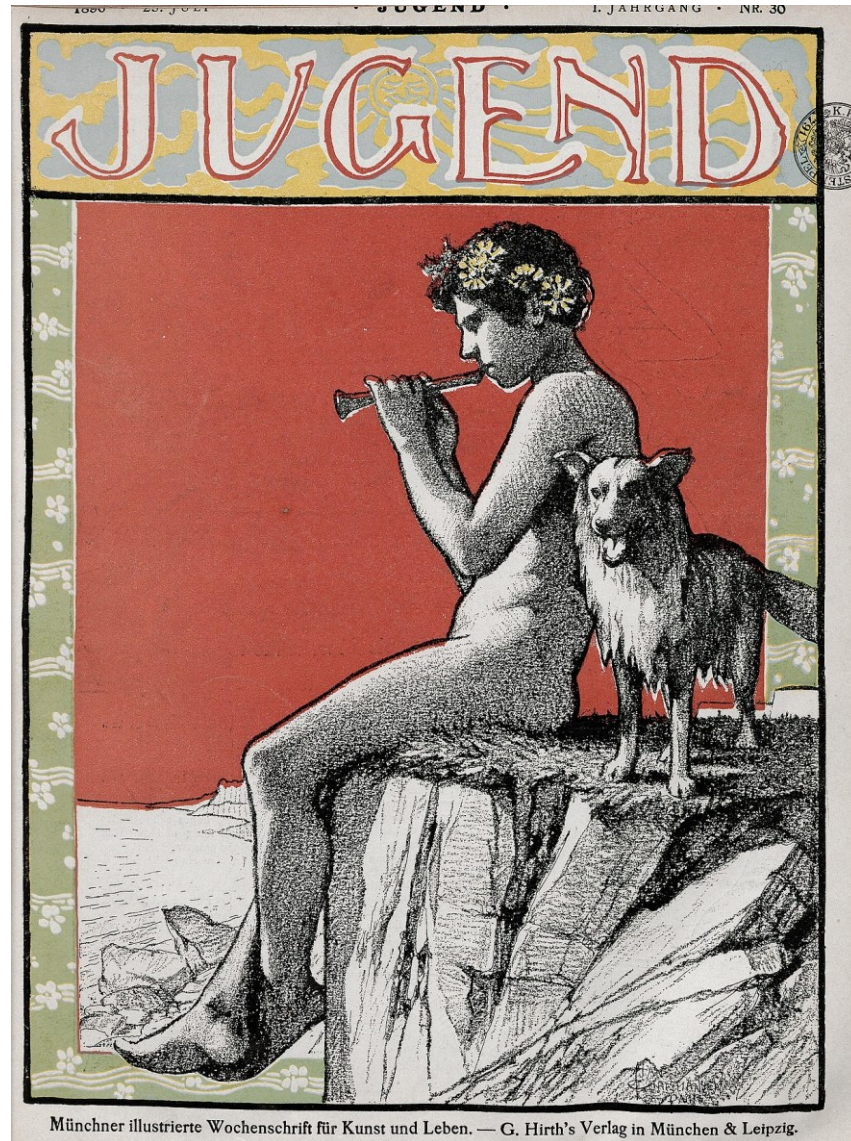
MÜNCHNER
ILLUSTR.
WOCHENSCHRIFT
FÜR KUNST & LEBEN.

QUARTALPREIS 3 MARK.
PREIS DER NUMMER 30 PFG.

VERLAG VON G. HIRTH, MÜNCHEN.

Vol. I, No. 12 (1896) by Ludwig von Zumbusch [de]

Sicilian Boy, een foto van Wilhelm von Gloeden. Inspireerde Hans Christiansens cover voor Vol. I, nr. 30 (1896). In een stijl die doet denken aan de Lebensreform

Portaal van het "Ernst-Ludwig-Huis" op de "Mathildenhöhe" in Darmstadt, Hessen, Duitsland.

The Mathildenhöhe - Glöckler House (1901)

DANTE GABRIEL
ROSSETTI

Deel 2

Vrouwen, schoonheid en esthetiek

Oprichting van de broederschap

- September 1848 in het huis van John Everret Millais wordt de “Pre-Raphaelite Brotherhood” opgericht
- Drie kernleden:
- William Holman Hunt
- John Everett Millais
- Dante Gabriel Rossetti

Millais

Hunt

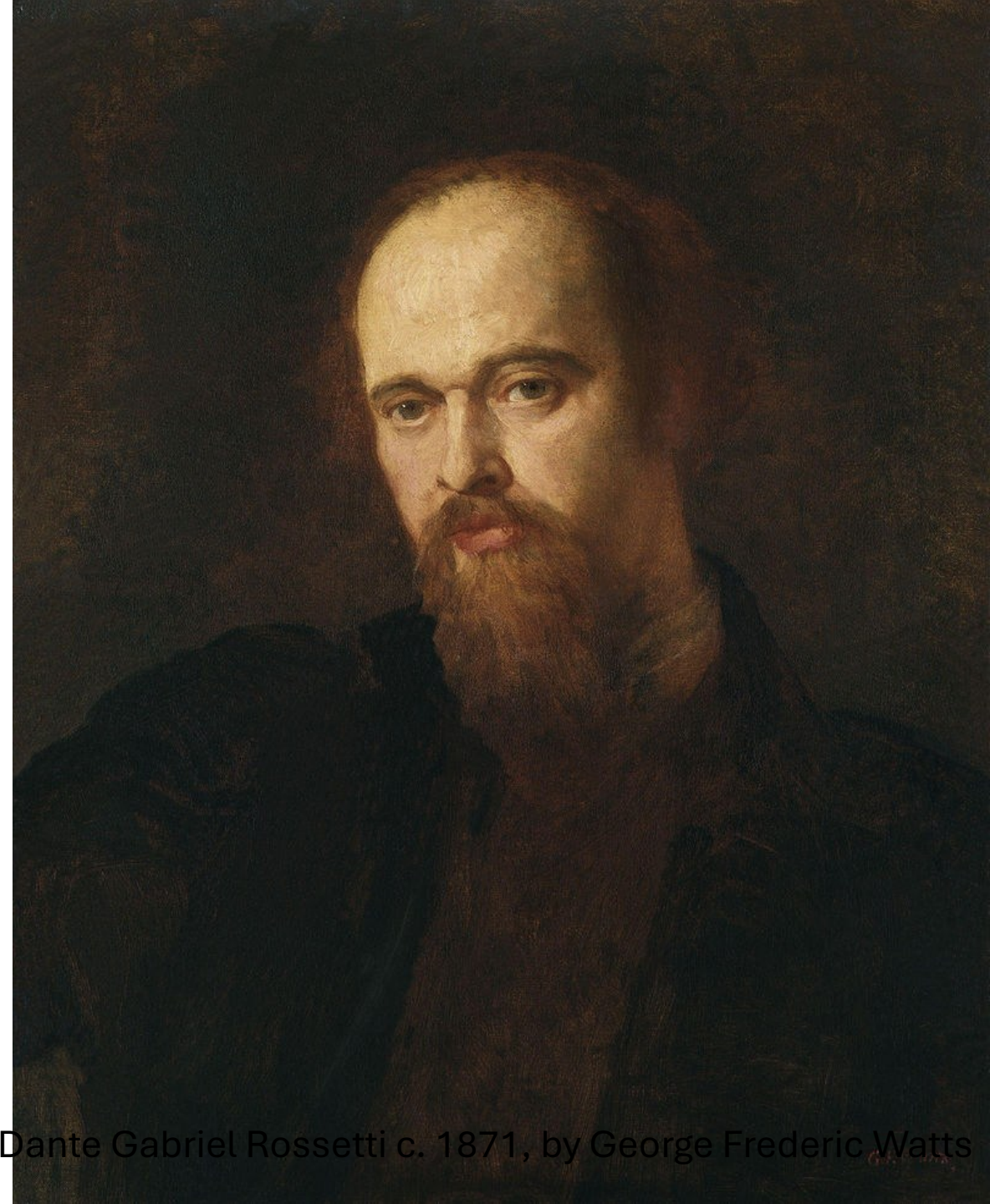
Rossetti

Dante Gabriel Rossetti

- *Gabriel Charles Dante* Rossetti
- Geboren 12 Mei 1828 te Londen
- Gestorven op 9 April 1882 te Birchington-on-Sea in Kent GB

- Dichter, illustrator, schilder, vertaler

- Mede oprichter van de
- Pre-Raphaelite Brotherhood

Dante Gabriel Rossetti c. 1871, by George Frederic Watts

Ecce Ancilla Domini!,
1849-50,
Olieverf op doek,
Tate Gallery,
Londen

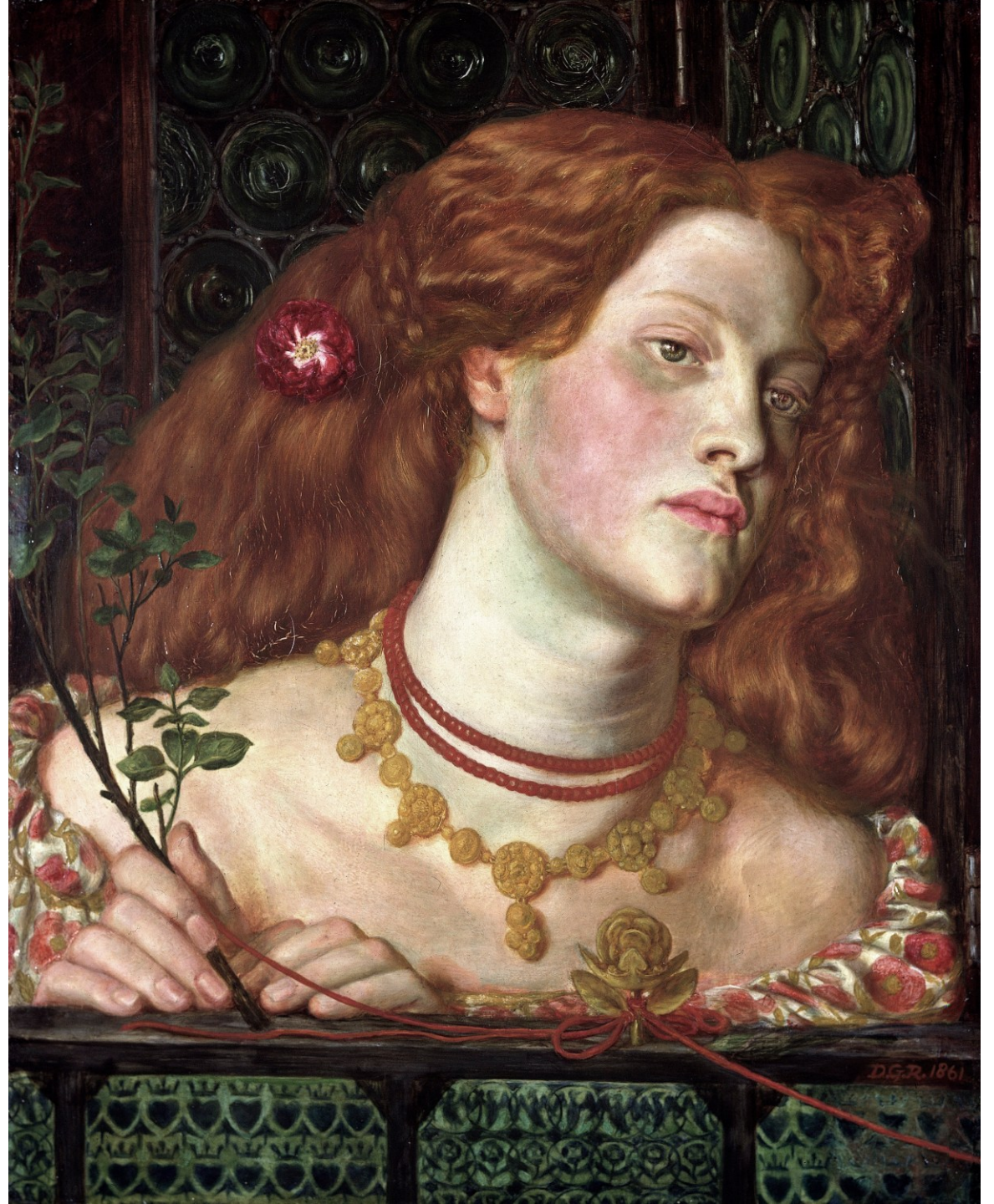
Rossetti 1859 en Daarna

- Derde Periode
- Esthetiek van vrouwen
- Venetiaanse voorbeelden

- Bocca Baciata
- Dante Gabriel Rossetti
- 1859
- Oil on canvas
- Museum of Fine Arts, Boston, Boston

- Fair Rosamund
- 1861
- Hendrik II van Engeland

- Eleanor prepares to poison Rosamund,
- a Pre-Raphaelite painting by Evelyn De Morgan,
- illustrating one of the later myths about her

Lady Lilith

Dante Gabriel Rossetti

Jaar 1866-1868, 1872-1873

Techniek Olieverf op linnen

Afmetingen 96,5 × 85,1 cm

Museum Delaware Art Museum

Locatie Wilmington

Lichamelijke schoonheid

Witte rozen van voor Eva

Klaprozen : slaap en vergetelheid

Arts and Crafts Bewegung

William Morris, Edward Burne-Jones, Philip Webb

Arts-and-Crafts Beweging

- Sociale beweging
- Artistieke Beweging
- 2^e helft van de 19^e eeuw tot ver in de 20^e eeuw (1870 - 1920 en daarna)
- Begon in Engeland maar verspreidde zich over continentaal Europa en de VS

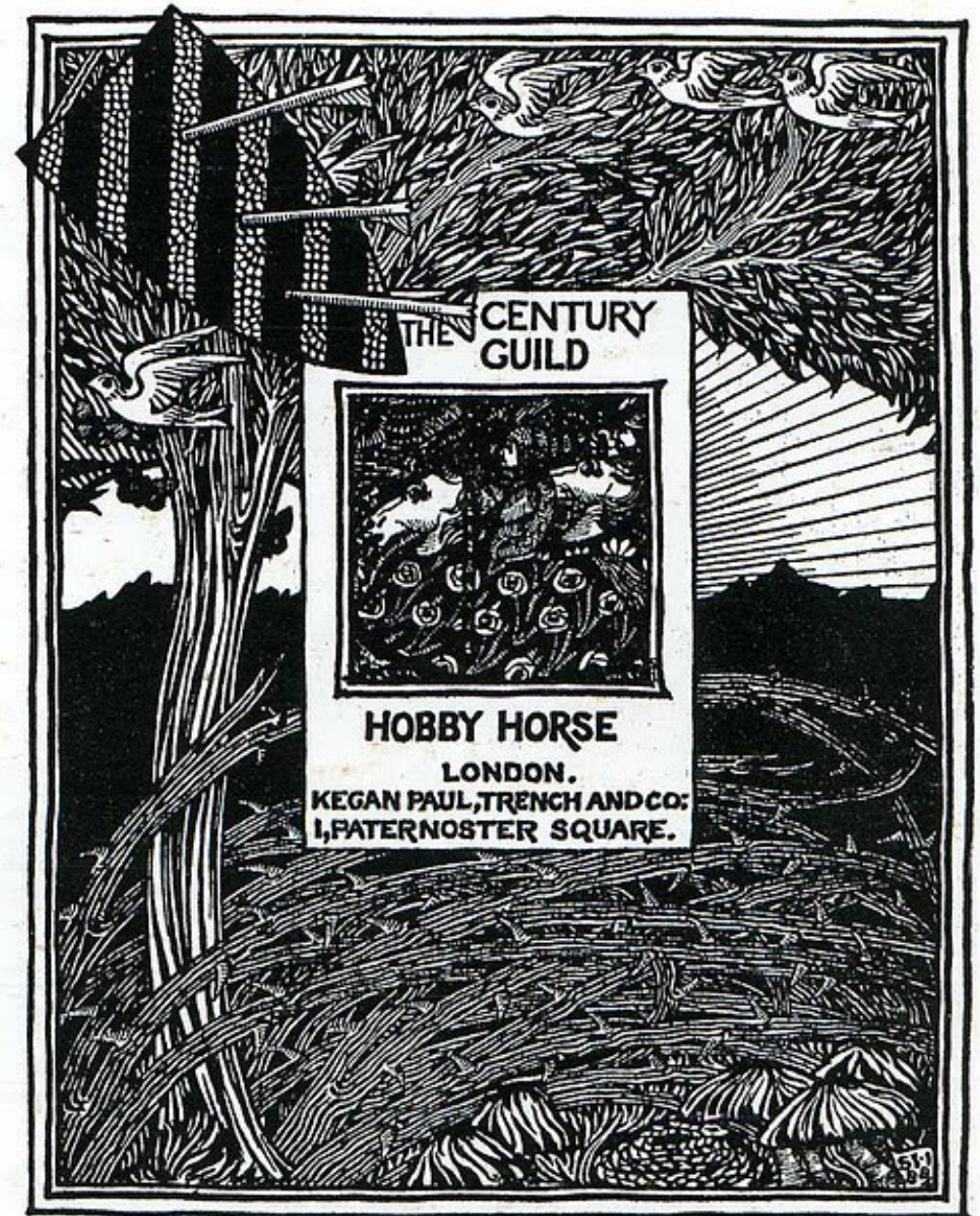
Art Workers' Guild

- 1884 opgericht door een groep Britse schilders, beeldhouwers, architecten en ontwerpers
- banden hadden met de ideeën van William Morris en de Arts and Crafts-beweging.
- Het gilde promootte de 'eenheid van alle kunsten' en ontkende het onderscheid tussen beeldende en toegepaste kunst.
- Het verzette zich tegen de professionalisering van de architectuur – die destijds werd gepromoot door het Royal Institute of British Architects – in de overtuiging dat dit het ontwerp zou belemmeren.

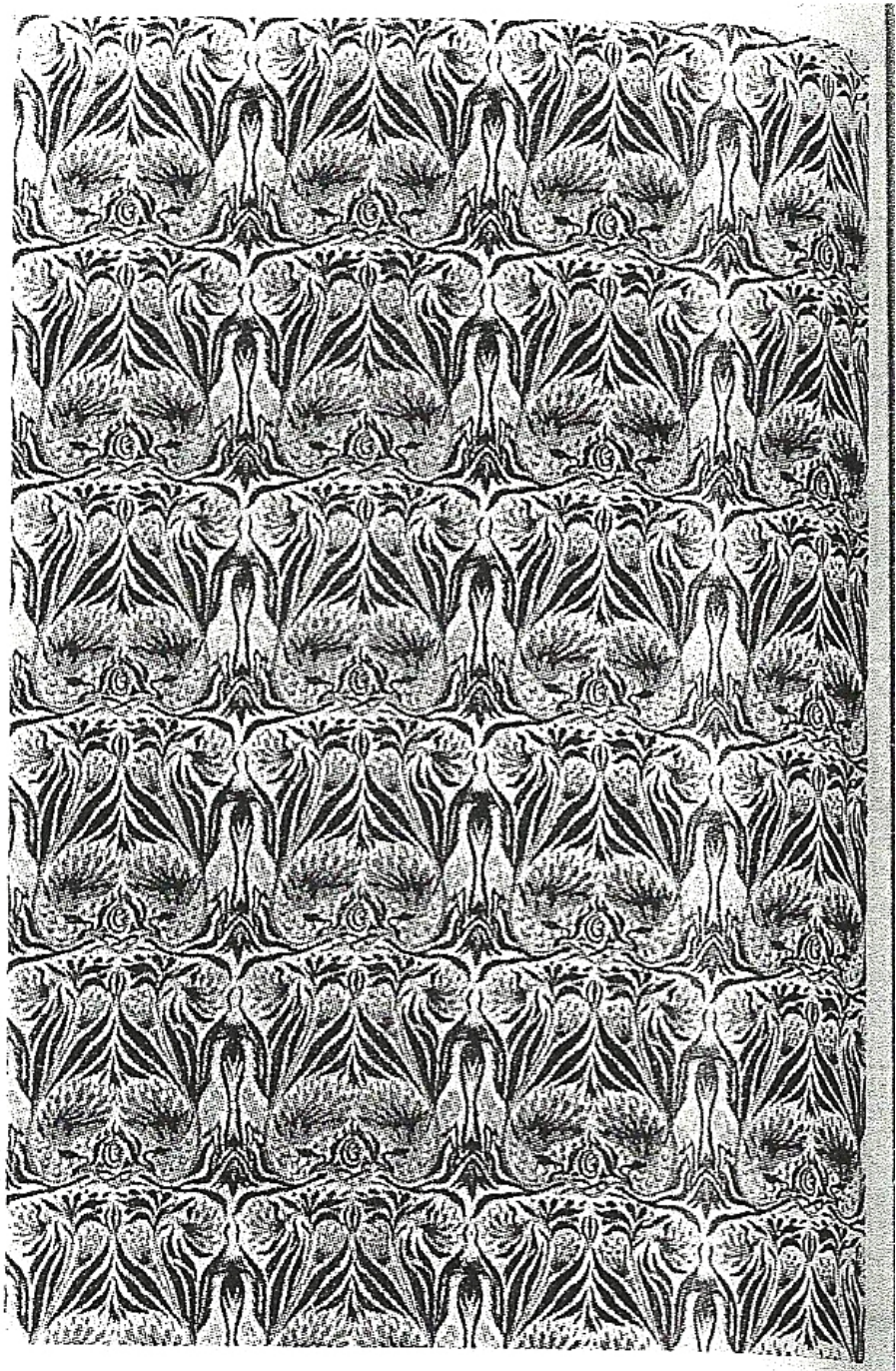

The Hobby Horse

- driemaandelijks Victoriaans tijdschrift in Engeland, uitgegeven door de Century Guild of Artists.
- Het tijdschrift liep van 1884 tot 1894 en omvatte in totaal zeven delen en 28 nummers.
- het eerste blad dat arts-and-craftsbeweging kunst- en sociale stroming beschreef
- breed platform voor verschillende kunstenaars en denkers uit de beweging

Print from the Hobby Horse.

Arts and Crafts beweging

- Emancipatie van de toegepaste kunsten

Reactie op Industriële Revolutie

- Productiewijze
- Materiaalgebruik
- Sociale misstanden
- Lelijke producten die het voortbracht

William Morris

Britse textielontwerper, dichter,
kunstenaar, schrijver en socialistische
activist

Arts and Crafts-beweging.

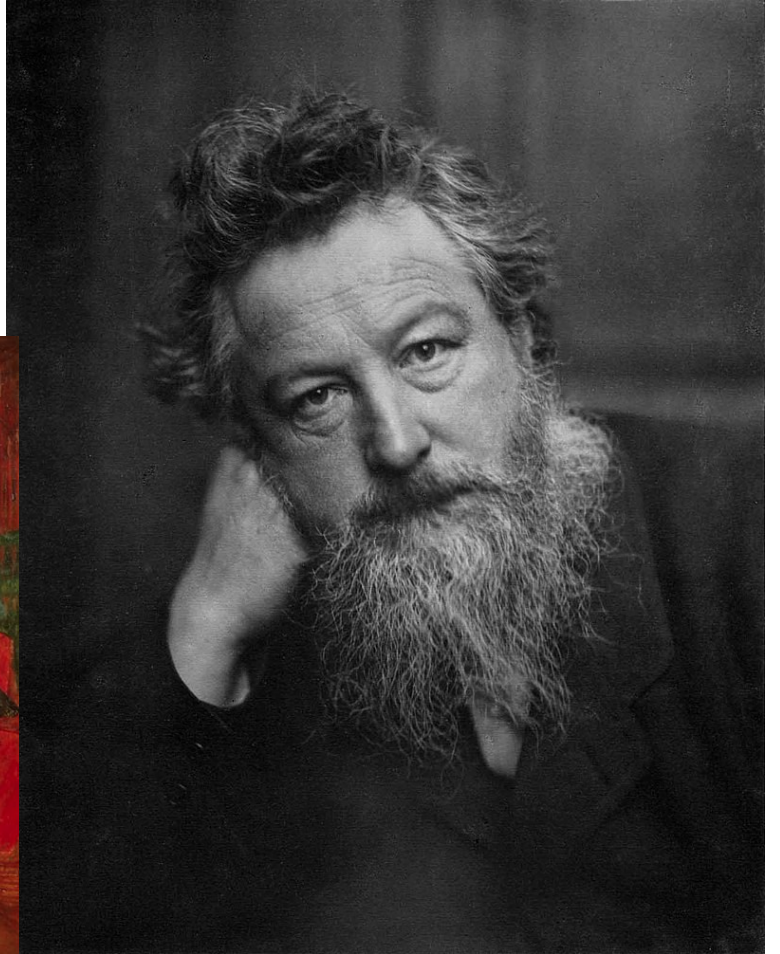

William Morris

- 24 Maart 1834
- 3 Oktober 1896

Jane Morris The Blue Silk Dress van Dante Gabriel Rossetti. Olieverf op doek, 1868

Interieurs van
Victoriaanse
huizen

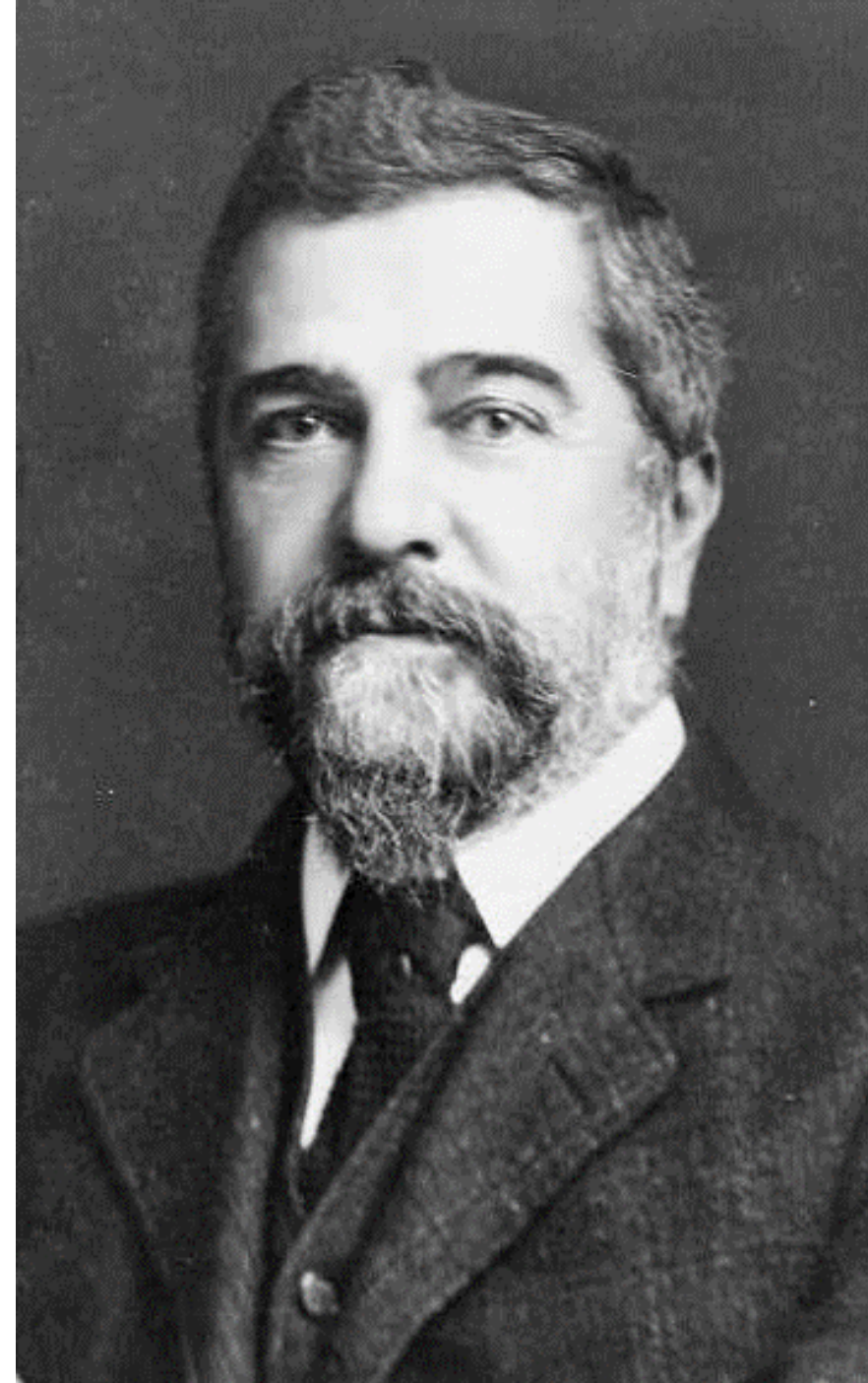

Louis Comfort Tiffany

Louis Comfort Tiffany (New York, 18 februari 1848 – New York, 17 januari 1933)

een Amerikaanse glaskunstenaar en ontwerper.

Hij is met name bekend door zijn gebrandschilderd glas en zijn lampen in art-nouveau- en art-decostijl.

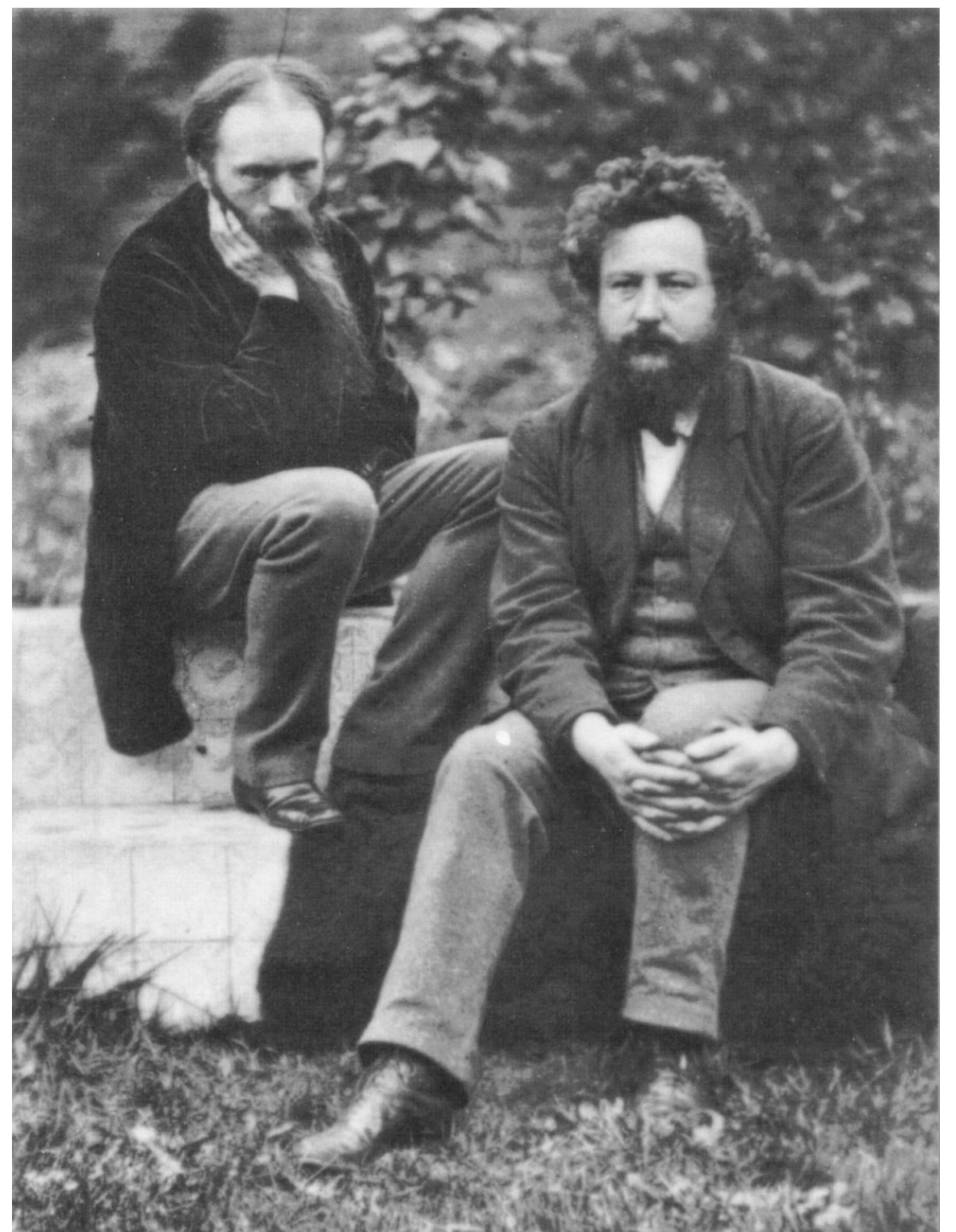

Arts and Crafts

- Eenvoudig ontwerp
- Motieven geïnspireerd op natuurlijke vormen (planten en dieren) en op middeleeuwse en mythologische kunst
- Een herhalend patroon en symmetrie
- Simpele, lineaire vormen
- Aanwijsbare invloeden van Japanse, romantische en pre-rafaëlitische kunst
- Lokale (bouw) Materialen

- Ontmoette Edward Burne-Jones
- Levenslange vrienden en werkten samen

Burne-Jones with William Morris,
1874,
by Frederick Hollyer

Red House

- Voorbeeld van Arts and Crafts principes
- Woonhuis voor Morris en Jane Morris en hun dochter

Red House in Bexleyheath; it is now owned by The National Trust and open to visitors

Decadentisme en Estheticisme

- De estheten: Kunst gaat vooral over
 1. het verheffen van de smaak
 2. Het pure streven naar schoonheid.
- Zij zagen deze kwaliteiten ook als leidende principes voor het leven.
- De kunsten moeten worden beoordeeld op basis van vorm in plaats van moraliteit.
- Kunst om de kunst

Esthetic Era Interieur

- Gebruikte motieven waren:
- zonnebloemen,
- pauwenveren,
- lelies,
- paisley,
- bloemen,
- bladeren,
- Japanse vormen
- insecten,
- vlinders en vogels.

- Aesthetic Movement
antiques at Florian
Papp, New York
City

- Aesthetic Brass Table
- by Charles Parker Company

- Morris stopte met schilderen en legde zich toe op ontwerpen van behang
- Hij zou nog vele maken

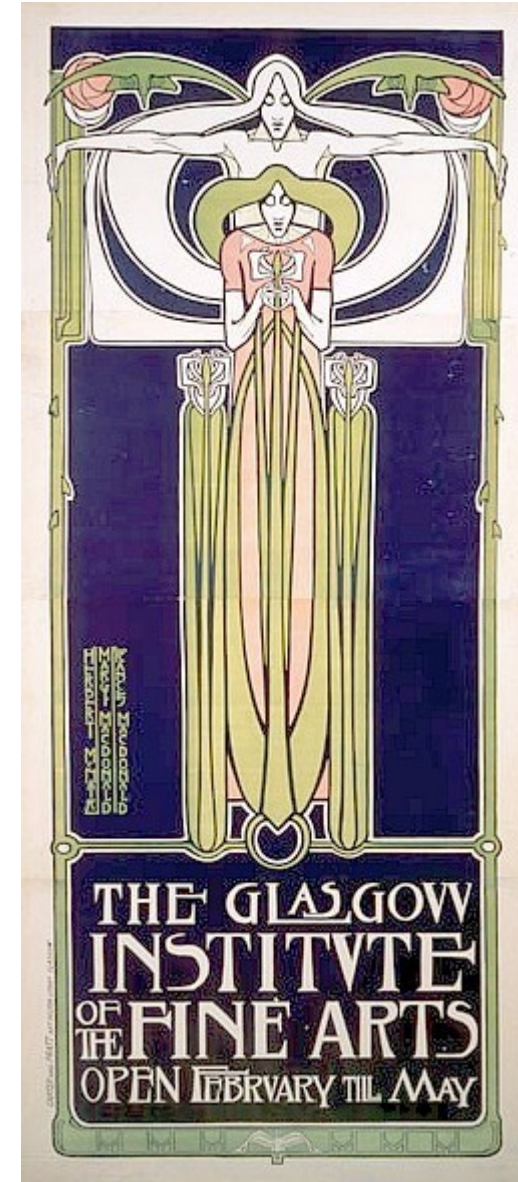
Design for Trellis wallpaper, 1862

Morris Acanthus Wallpaper 1875

Modern Style (British Art Nouveau style)

Modern Style

- eerste Art Nouveau-stijl ter wereld
- Evolutie van de Arts and Crafts-beweging die oorspronkelijk uit Groot-Brittannië kwam.
- Vormde de basis en intellectuele achtergrond voor de Art Nouveau-beweging
- Jugendstil en de Weense Secession.
- Het werd gecultiveerd en verspreid via het warenhuis Liberty en het tijdschrift The Studio.

Poster by Frances MacDonald (1896)

Wave bowl by Christopher Dresser (1880)

Mahogany chair 1883

- Stoel ontworpen door Mackmurdo waarvan het rug paneel wordt gezien als een voorloper van de Art Nouveau-vormgeving.

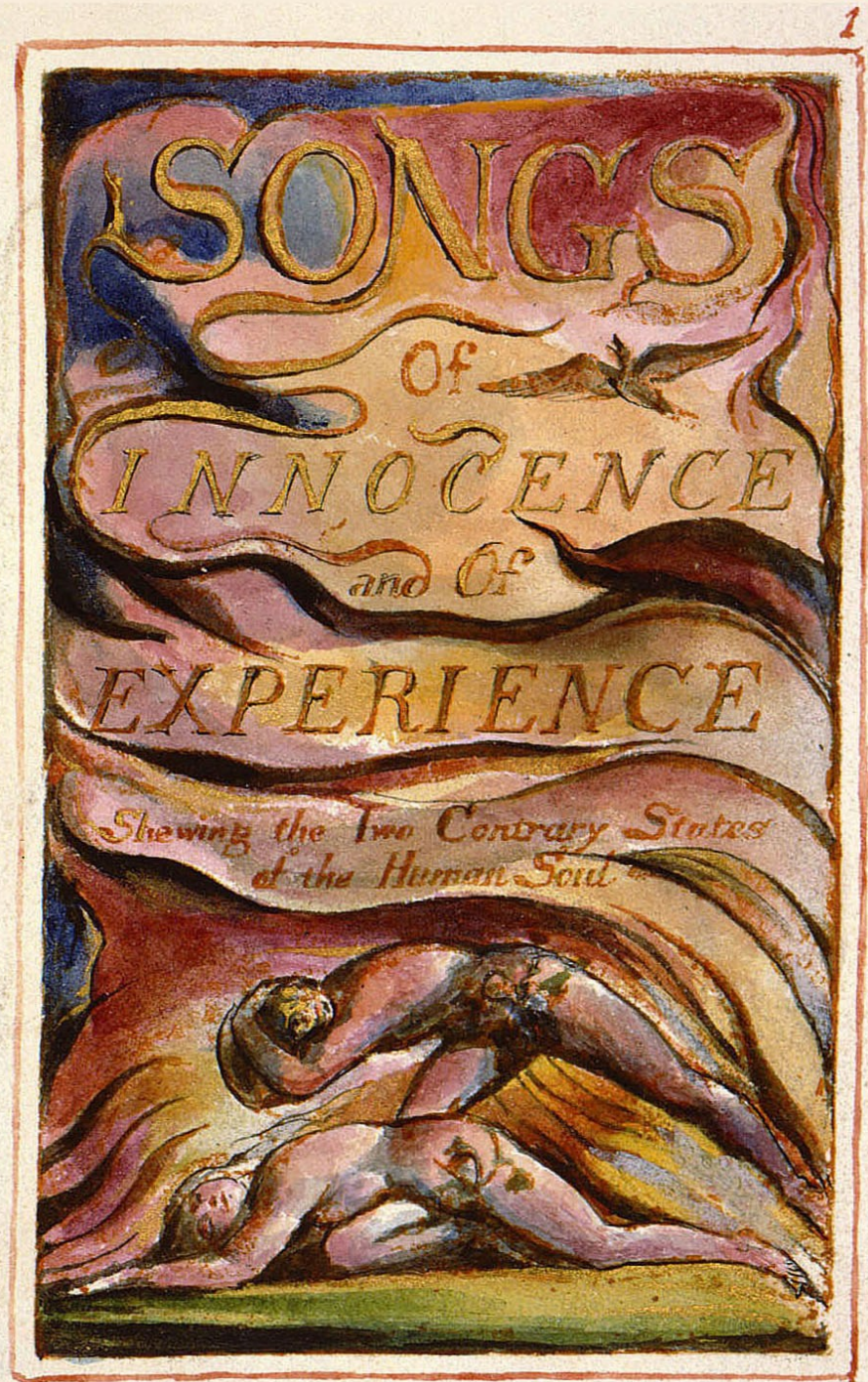
Wortels

- Arthur Heygate Mackmurdo (12 december 1851 – 15 maart 1942)
- vooruitstrevende Engelse architect en ontwerper, die de Arts and Crafts Movement beïnvloedde (Century Guild of Artists), die hij in 1882 in samenwerking met Herbert Horne oprichtte.

Bookcover of Arthur Mackmurdo, Wren's City Churches, 1883: often cited among incunabula of Art Nouveau

Songs of Innocence and of Experience (1789) by William Blake

- 1879 stichting Glasgow Art Institute
- Keltische Revival
- Japonisme
- Arts and Crafts

"Bollelin" series pewter plate designed by Archibald
1899

Walter Crane (1874) cover for toybook

Stukken ontworpen door William Morris, Archibald Knox en Christopher Dresser waren in 1875 te koop in een onlangs geopend warenhuis genaamd Liberty, in de Londense Regent Street.

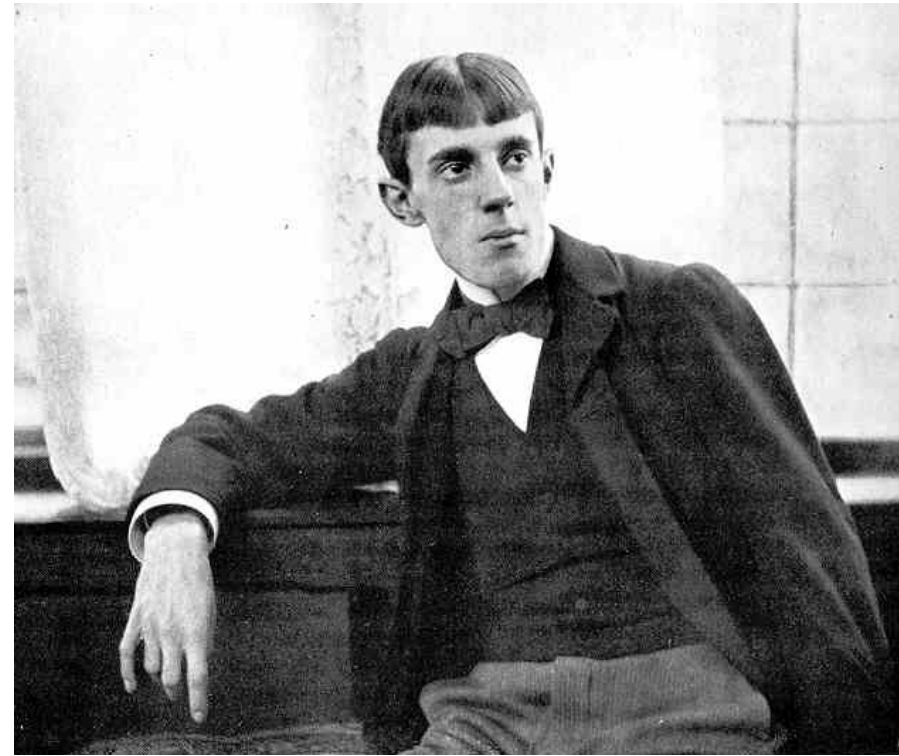
Liberty
(department store) (1875)

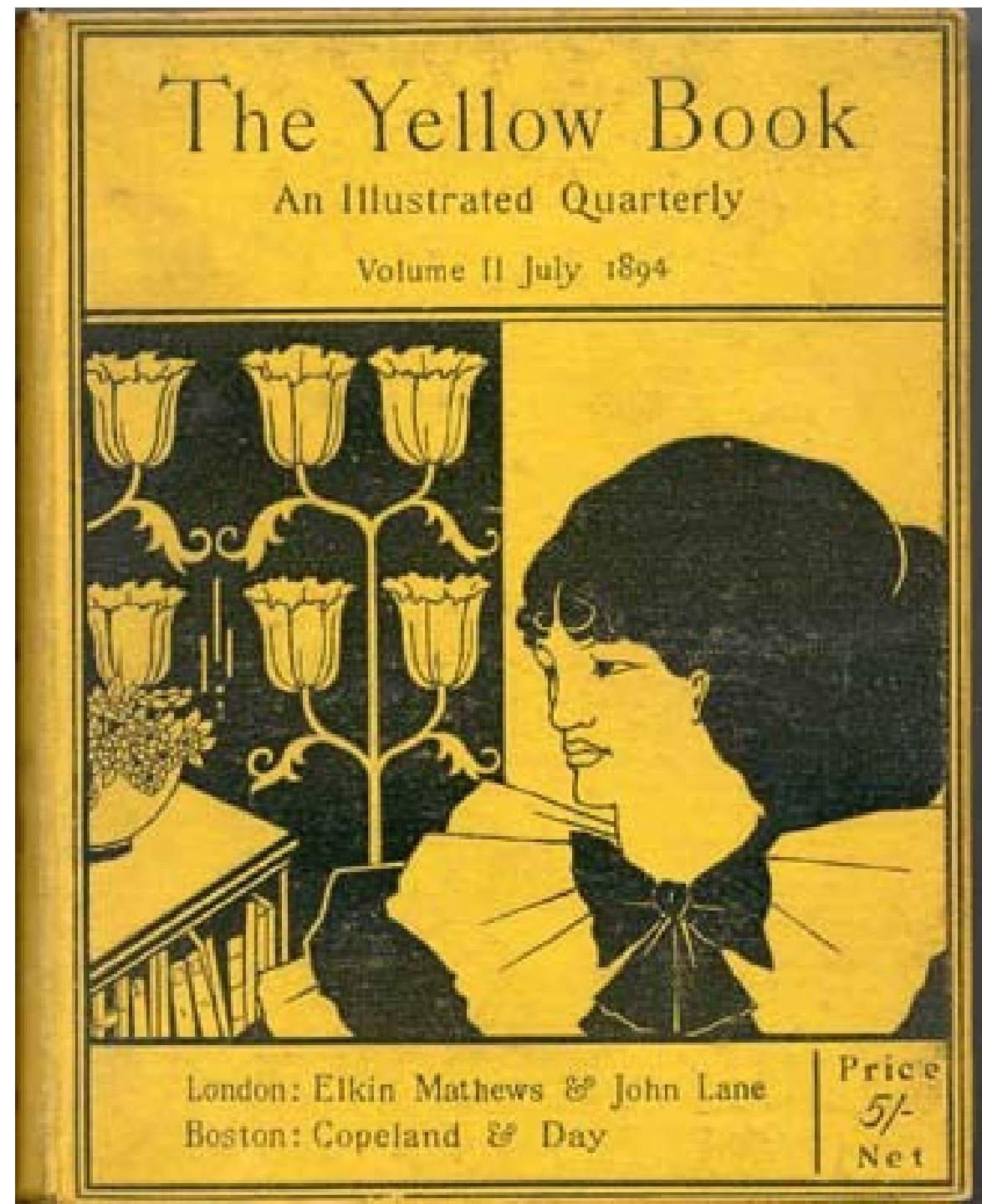

Aubrey Beardsley

(Brighton (Engeland, 21 augustus 1872 –
Menton (Frankrijk), 16 maart 1898)

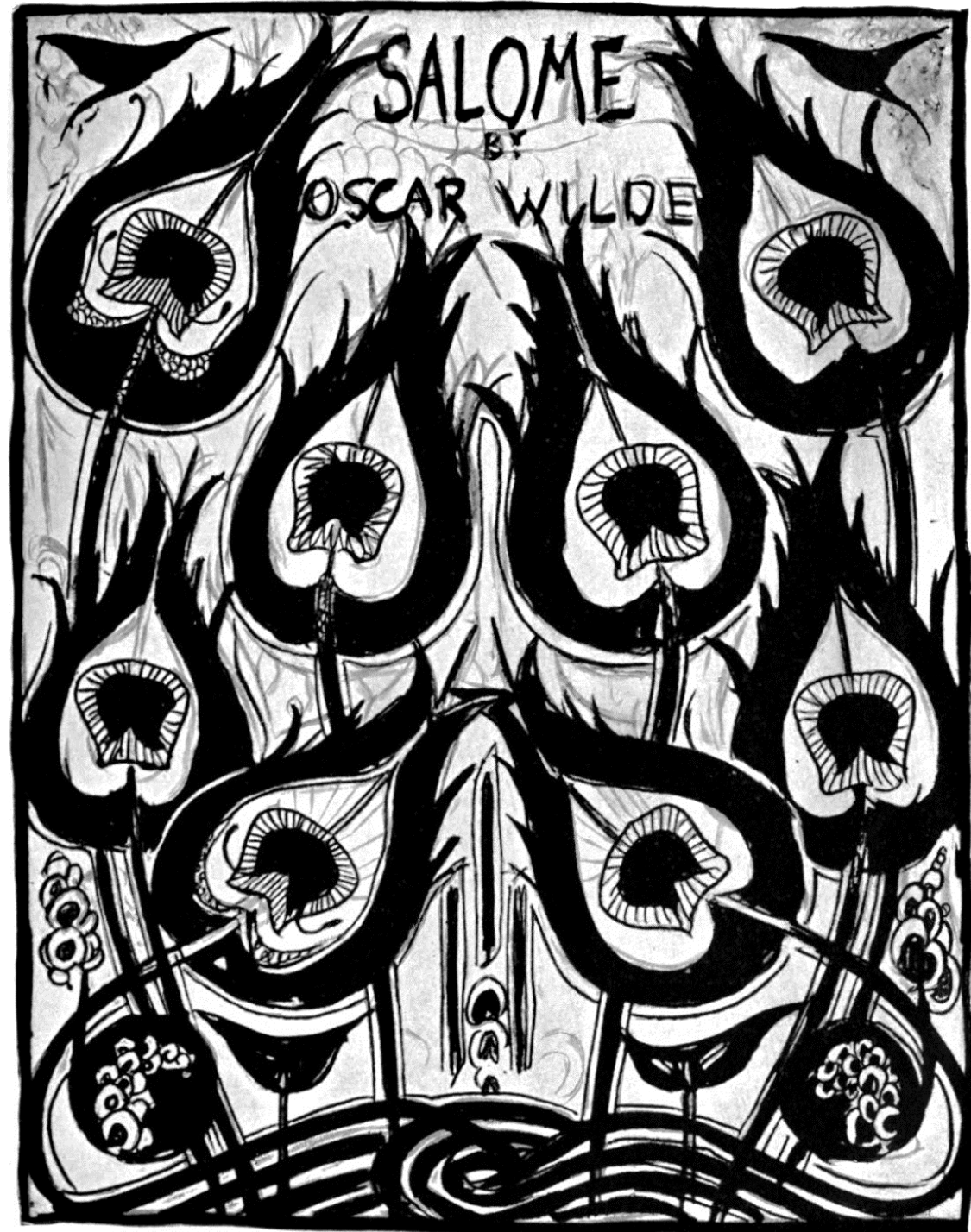

- Richtte samen de schrijver Henry Harland het tijdschrift The Yellow Book (1894 – 1897) op
- Tijdschrift vaak in verband gebracht met het **estheticisme** en het **decadentisme**
- Het tijdschrift bevatte een breed scala aan literaire en artistieke genres, poëzie, korte verhalen, essays, boekillustraties, portretten en reproducties van schilderijen.
- Aubrey Beardsley was de eerste kunstredacteur

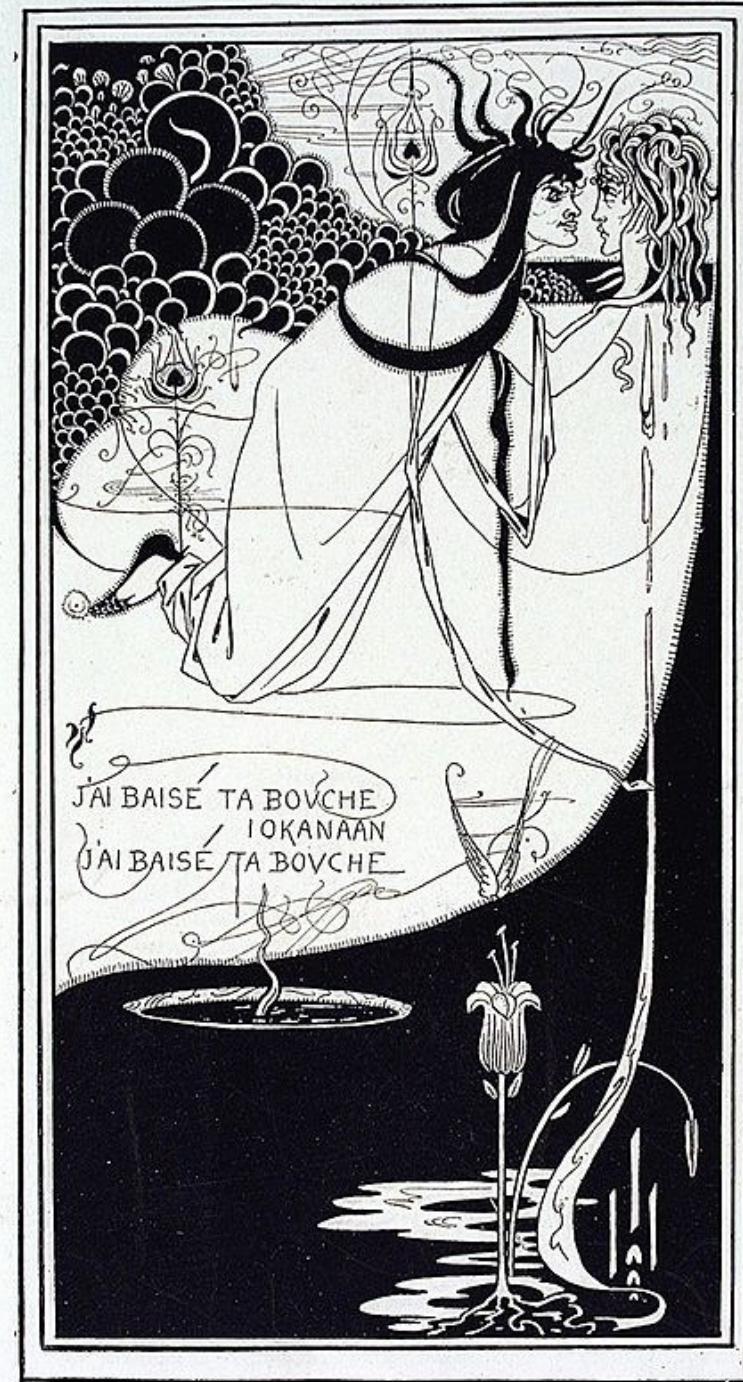

Salome

- Eenakter door Oscar Wilde
- 1891 in Frankrijk geschreven in het Frans
- (verbod om het in Engeland op te voeren)
- Beardsley besloot het te illustreren

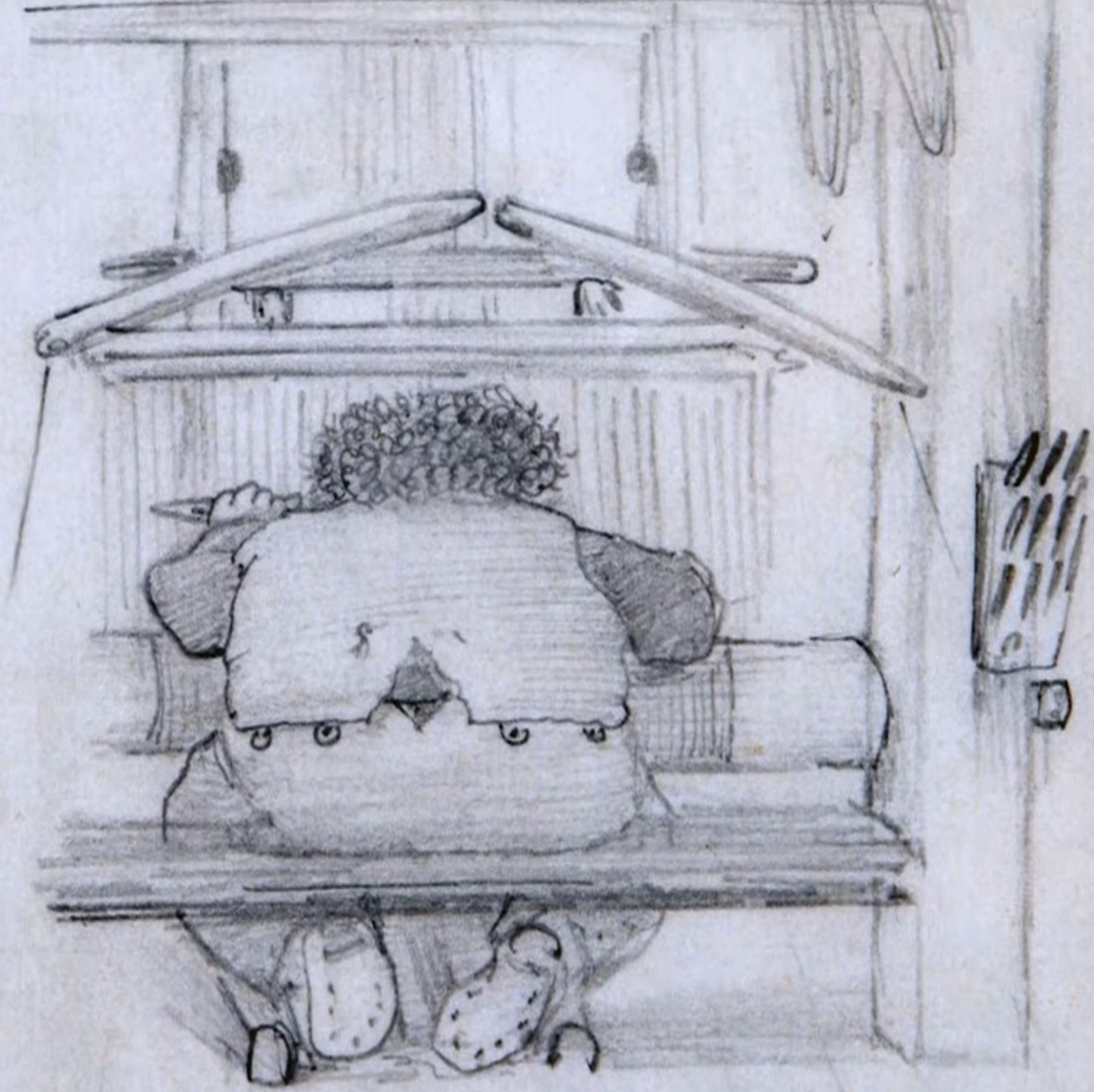
- Het stuk inspireerde Beardsley tot het maken van een illustratie, J'ai baisé ta bouche, Iokanaan ("Ik heb je mond gekust, Iokanaan"), die samen met acht andere tekeningen werd afgedrukt in een artikel, "A New Illustrator: Aubrey Beardsley", door Joseph Pennell in het eerste nummer van het artistieke tijdschrift The Studio in april 1893.

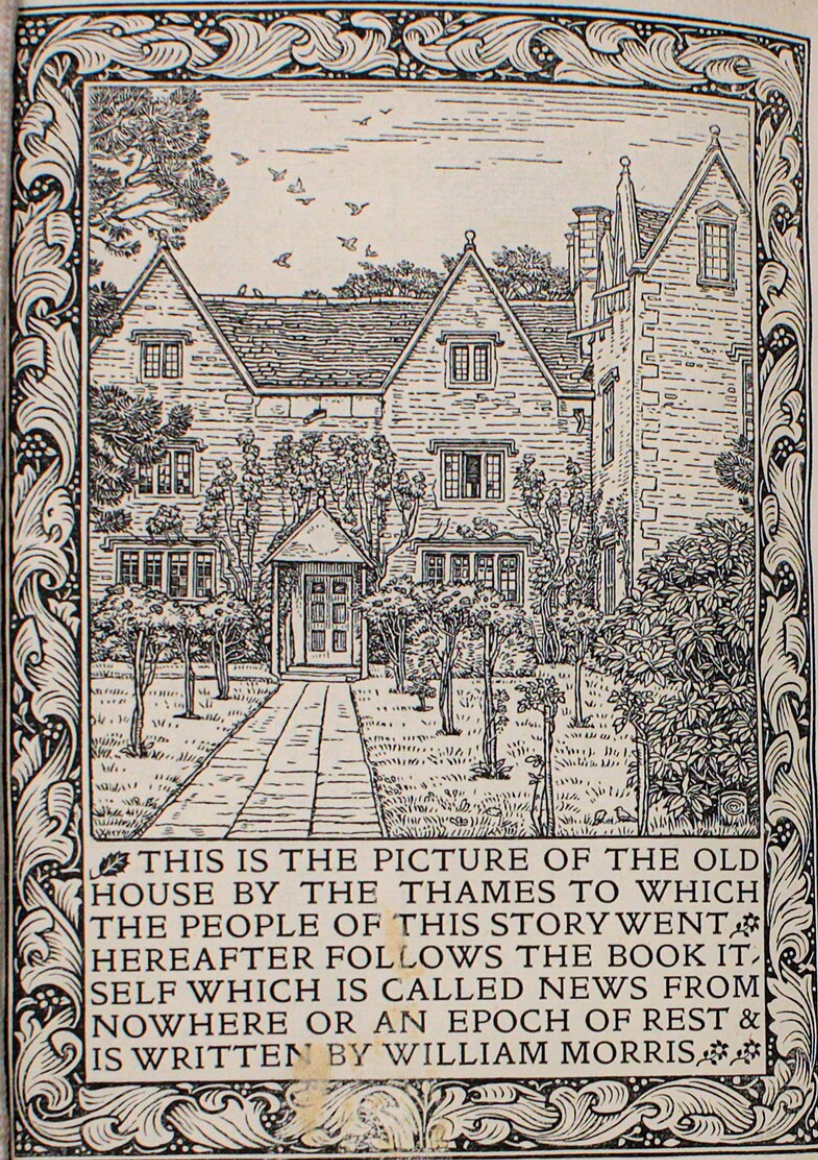
The Peacock Skirt

- De pen- en inkttekening werd voor het eerst gereproduceerd als houtgravure in de eerste Engelse editie van Oscar Wilde's eenakter Salome in 1894
- In latere edities werd het fotomechanisch gereproduceerd als een regelblok om af te drukken.

William
Morris, *News from
Nowhere: Or,
an Epoch of Rest* (London:
Kelmescott
Press, 1892);
Pequot Library
Special
Collections

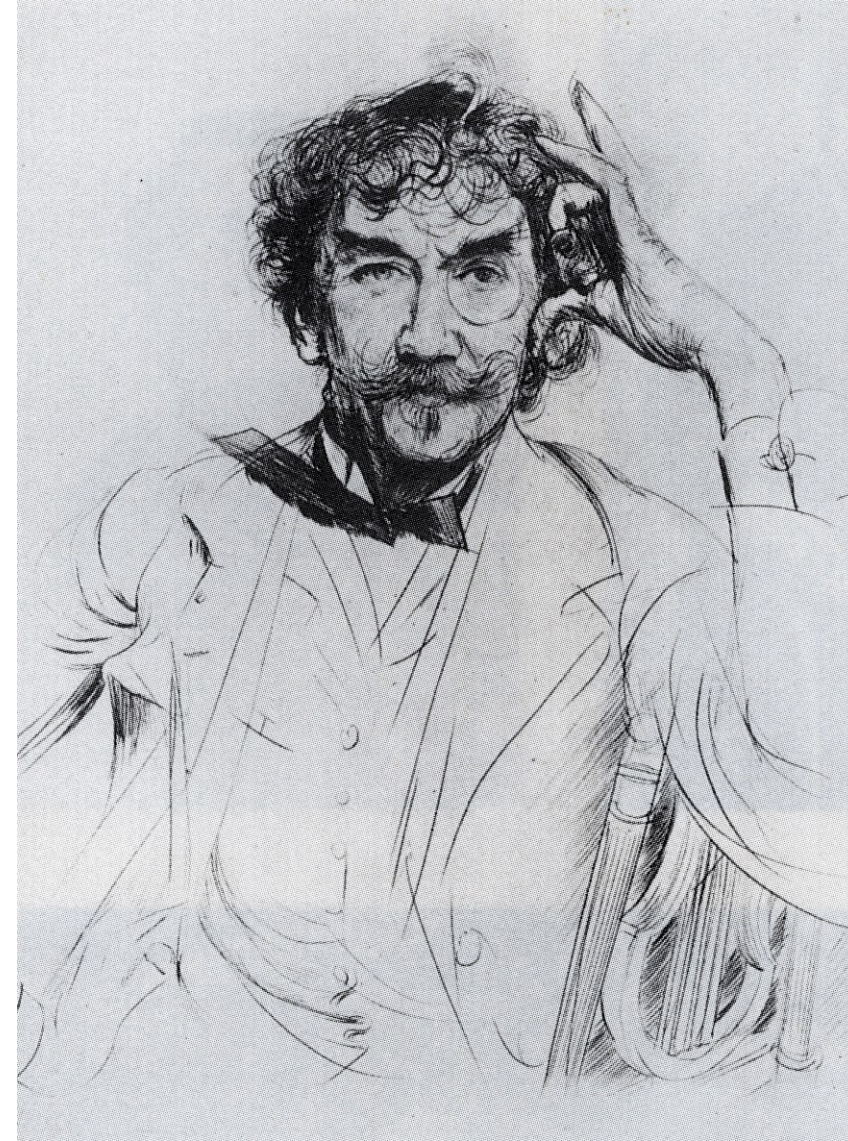
NEWS FROM NOWHERE OR
AN EPOCH OF REST.
CHAPTER I. DISCUSSION AND
BED.

AP at the League, says a friend, there had been one night a brisk conversational discussion, as to what would happen on the Morrow of the Revolution, finally shading off into a vigorous statement by various friends, of their views on the future of the fully-developed new society.

AY S our friend: Considering the subject, the discussion was good-tempered; for those present, being used to public meetings & after-lecture debates, if they did not listen to each other's opinions, which could scarcely be expected of them, at all events did not always attempt to speak all together, as is the custom of people in ordinary polite society when conversing

James Abbott McNeill Whistler

- Geboren te Lowell (Massachusetts), 10 juli 1834 – Londen, 17 juli 1903)
- Amerikaans kunstschilder, etser, lithograaf en schrijver
- “Vader” van het tonalisme

The Peacock Room

- Harmony in Blue and Gold: The Peacock Room
- 1876 - 1877

Page from the Kelmscott Press's *Beowulf*

APROSE cry then in Hart, all 'mid gore had she
taken
The Hand, the well-known, and now care wrought anew
In the wicks was arisen. Naught well was the bargain
That on both halves they needs must be buying that tide
With the life-days of friends, ¶ Then the Lord King, the wise,
The hoary of war-folk, was harmed of mood
When his elder of thanes and he now unliving,
The dearest of all, he knew to be dead.

Beowulf
asks Frothgar of the
night

GO the bower full swiftly was Beowulf brought now,
The man victory-dower'd; together with day-dawn
Went he, one of the earls, that champion beworthy'd,
Himself with his fellows, where the wise was abiding
To wot if the All-wielder ever will to him
After the tale of woe happy change work.
Then went down the floor he the war-worthy
With the host of his hand, while high dinned the hall-wood,
Till he there the wise one with words had well greeted,
The Lord of the Ingwines, and ask'd had the night been,
Since sore he was summon'd, a night of sweet easement.

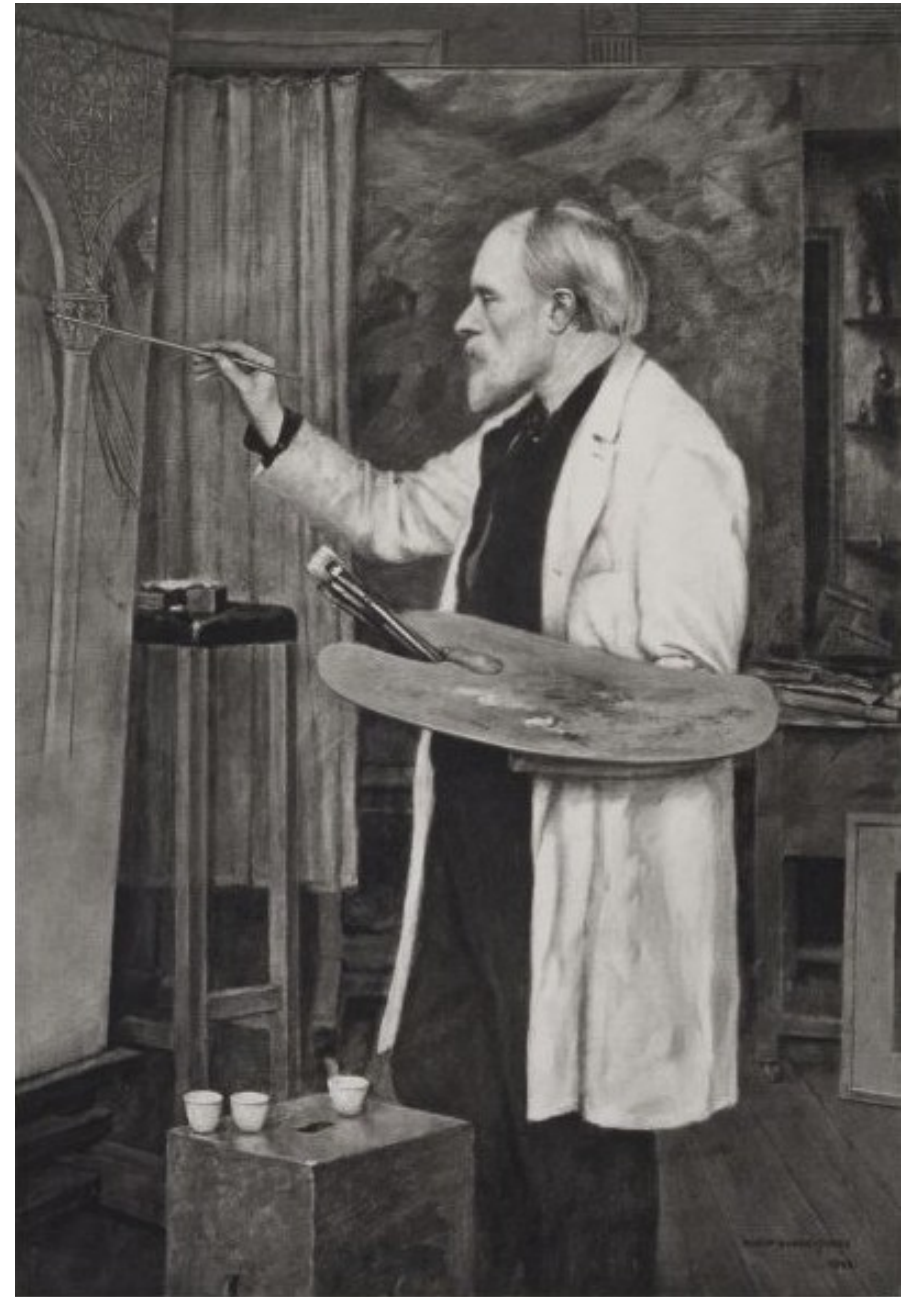
XXI. Frothgar laments the slaying of Heschere, and tells of Grendel's Mother and her den.

SPAKE out then Frothgar the helm of the Scyldings:
Ask no more after bliss; for new-made now is
sorrow
for the folk of the Danes; for Heschere is dead,
He who was Yrmenlaf's elder of brethren,
My wise man of runes, my bearer of redes,
Mine own shoulder-fellow, when we in the war-tide
Warded our heads and the host on the host fell,
And the boars were a-crashing; e'en such should an earl be,

Sir Edward Coley Burne-Jones

- 28 augustus 1833
- 17 Juni 1898

De titel verwijst naar Robert Brownings gedicht Love Among the Ruins, gepubliceerd in Men and Women in 1855. De subtekst is het einde van Burne-Jones' vierjarige liefdesrelatie met zijn model Maria Zambaco.

Love Among the Ruins (c. 1873, damaged in 1893 and restored in 1898).
Watercolour, gouache paint and gum arabic on paper, 96.5 x 152.4 cm (37.9 x 60 in)

The Mirror of Venus

Venus Verticordia

Dante Gabriel Rossetti

Year 1864-1868

Medium Oil on canvas

Dimensions 98.1 cm × 69.9 cm (38.6 in × 27.5 in)

Location Russell-Cotes Art Gallery and Museum

Oorspronkelijk een kokkin als model

Rozen en kamperfoelie: sensualiteit symbolen van passie

Oncontroleerbaar verlangen

'Venus, Changer of the heart',

- Monna Vanna
- Venus Veneta, Belcolore
- Dante Gabriel Rossetti
- 1866
- oil on canvas
- 88.9 cm × 86.4 cm
- Tate Britain, London

Monna Vanna ("Vain Woman") Lente
La Vita Nova

Prosperina
Dante Gabriel
Rossetti
Year 1874
Medium oil on
canvas
Dimensions
125.1
cm × 61 cm
Location Tate
Britain, London

1882
8 versies

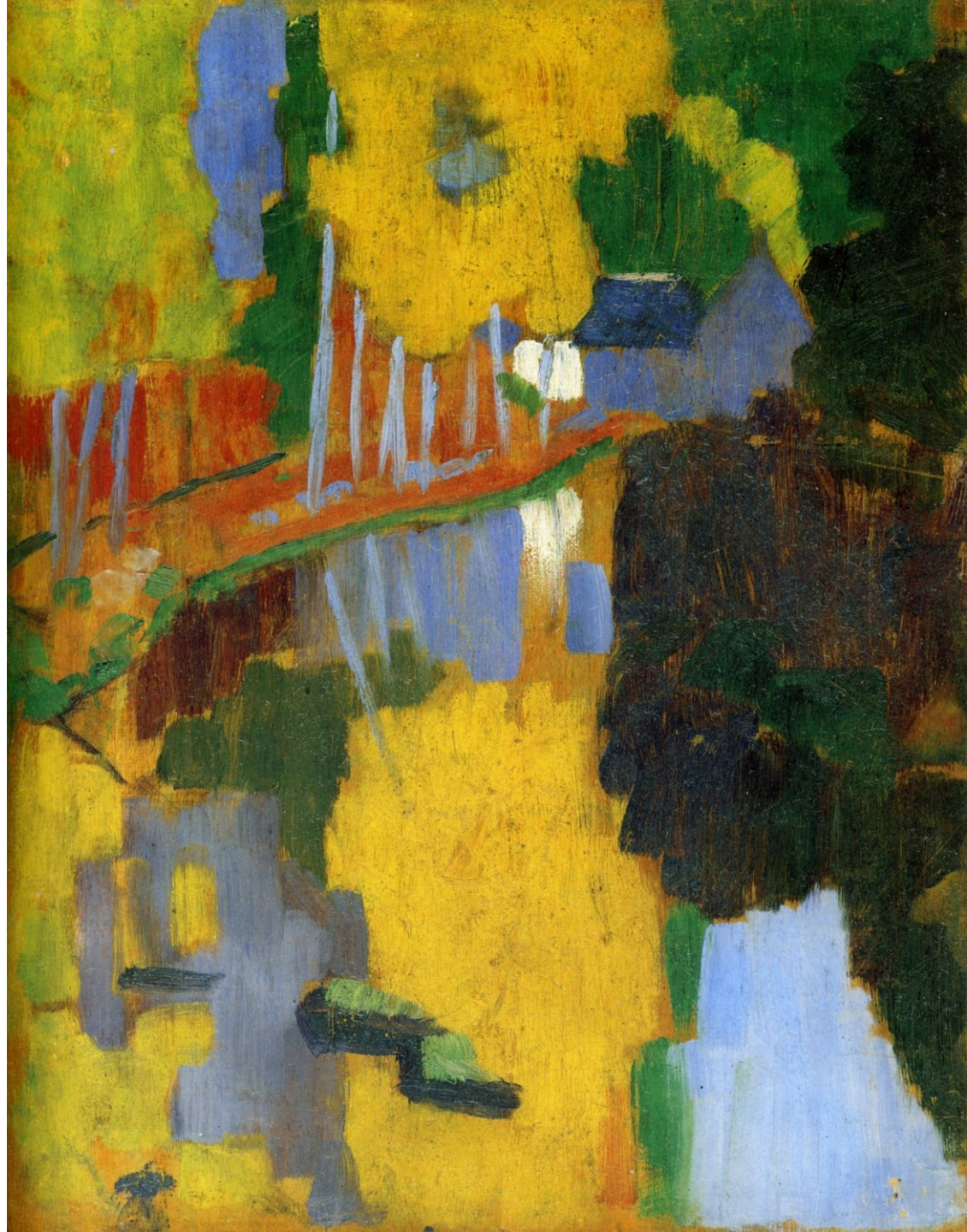

Les Nabis

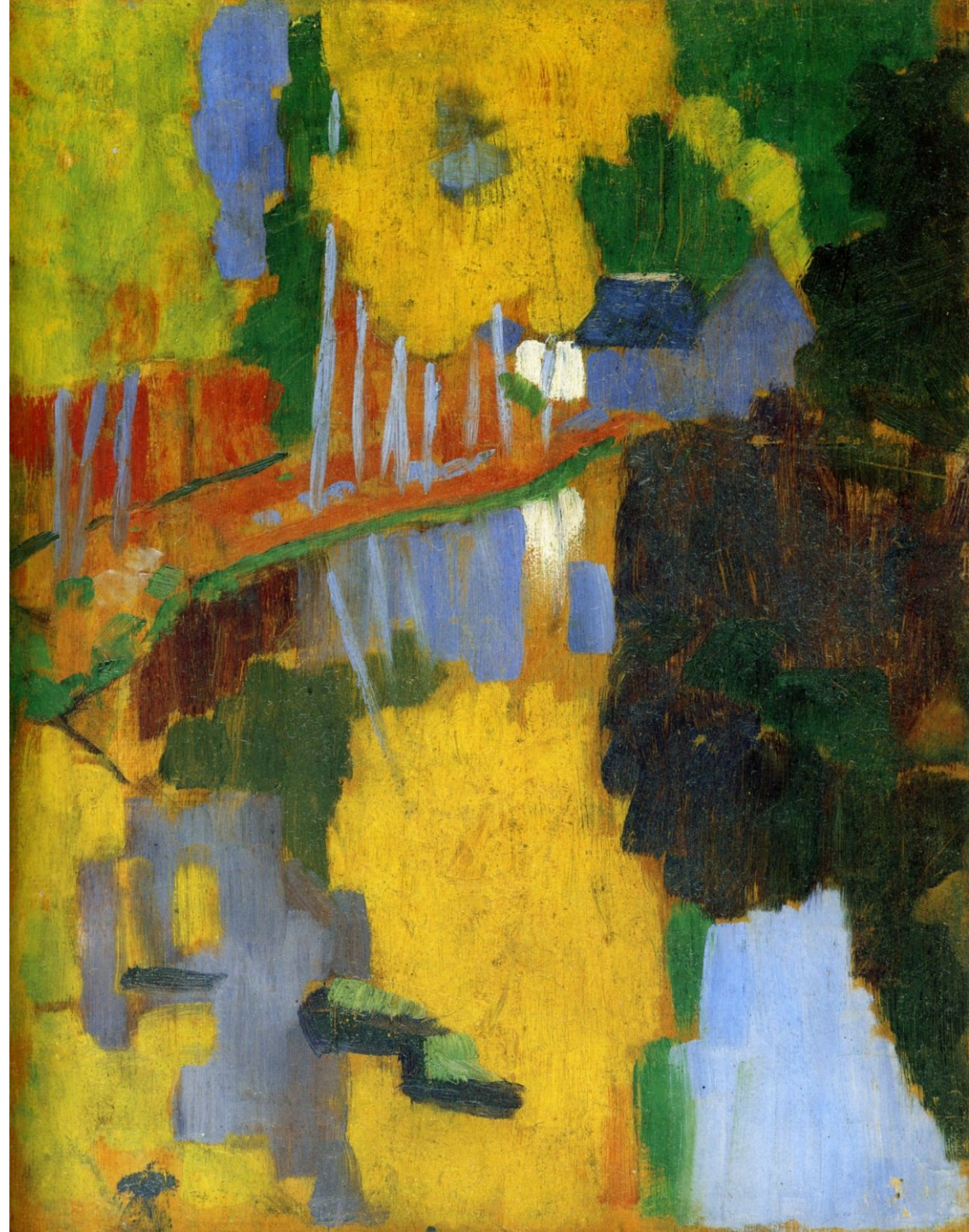
- “Geheime broederschap van Nabis”
- Opgericht door Maurice Denis (1870 – 1943) en Paul Sérusier (1864- 1927)

- Broederschap gelijkend de Nazareners in/uit Duitsland en de Prerafaëlieten in Engeland.
- Belangrijkste Mentor: Paul Gauguin (Geen “lid”)

Paul Sérusier 1863-1927),
De Talisman
(l'Aven au Bois d'Amour),
1888, olieverf op paneel,
27 x 22 cm,
Musée d'Orsay, Parijs

Volgens Sérusiers verslag aan Denis, zei Gauguin tegen hem: "Hoe zie je deze bomen? Ze zijn geel. Dus, breng wat geel aan. Deze schaduw, het is nogal blauw, schilder hem met puur ultramarijn. Die rode bladeren? Zet vermiljoen."

Les Nabis

- “Geheime broederschap van Nabis”
- Opgericht door Maurice Denis (1870 – 1943) en Paul Sérusier (1864- 1927)

- Broederschap gelijkend de Nazareners in/uit Duitsland en de Prerafaëlieten in Engeland.
- Belangrijkste Mentor: Paul Gauguin (Geen “lid”)

Erkenning en verdediging van een hernieuwde betekenis van de decoratieve kunst

Voorbeelden Het Oude Egypte

Middeleeuwse frescoschilders

Let op

Decoratief
betekent
hier niet
inhoudsloo
s

Niet Kunst
om de
Kunst

Les Nabis

- *De nadruk van Les Nabis ligt op gevoel en emotie*
- *Zij stonden voor*
 1. *het primaat van de kleur*
 2. *de platheid van het beeld*
- *Uitgangspunt is de natuur*
- *Creativiteit, emotie, symboliek en expressie van de kunstenaar*
- *Decoratieve waarde door kleur, lijn, vlak, compositie etc.*

Samengevoegd: synthetisme

Les Nabis

- Verwerping van het *Naturalisme*
- Vertegenwoordigers:
- *O.a. Courbet en Manet*
- In de literatuur *Emile Zola*

Poster for the fifth Salon de la Rose + Croix, 1896, depicting Perseus holding the severed head of Émile Zola. Designed by Armand Point and Sarreluys.

Paul Ranson
Heks met een zwarte kat,
1893

- Madame Ranson au chat, 1892

- Maurice Denis (Granville, 25 november 1870 – Parijs, 13 november 1943)
- Frans kunstschilder.
- Filosoof
- Hij was een van de oprichters van de groep Les Nabis.

- "Ik geloof dat een schilderij vóór alles moet decoreren", schreef Denis in 1891.
- "De keuze van onderwerpen of scènes is niets. Het is door de waarde van tonen, het gekleurde oppervlak en de harmonie van lijnen dat ik de geest kan bereiken en de emoties kan wekken.

Maurice Denis, September avond, 1891, oil on canvas, 38 x 62 cm (Musée d'Orsay)

- Paul Sérusier (9 November 1864 – 7 October 1927)

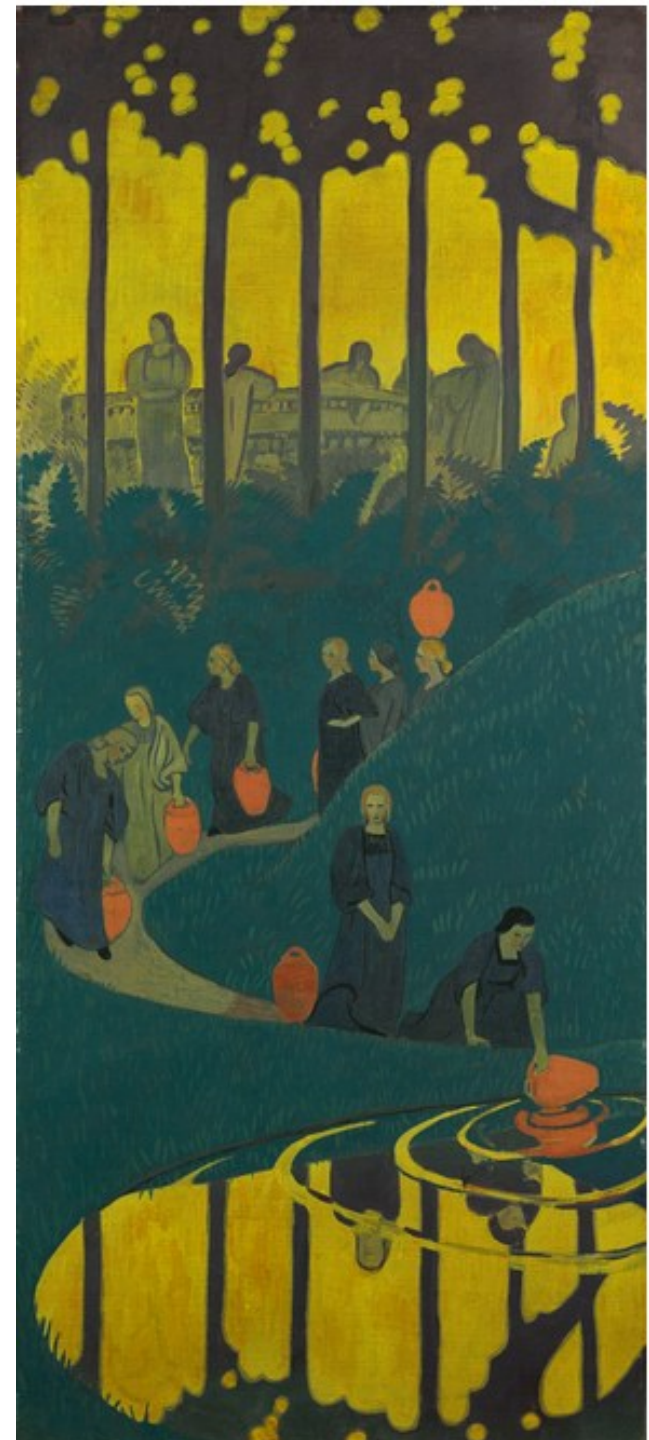

Odilon Redon, Paul Serusier,
1903, lithograph. Rosenwald
Collection, National Gallery of
Art,

- Danaïden

Paul Sérusier, Women at the Spring, Musée d'Orsay (1898)

Invloeden: Japonisme

- De grafische kunst van Japan, bekend als het *Japonisme*, met name houtsneden, was een belangrijke invloed op de Nabis

Loire, near Nishonbasi.

44

zomer

Fish "Boi" 63 } Suibosaki, Surugadai
mountain stream.

三 五

大けの
夕立
名
下
は
る
京

時
元
時

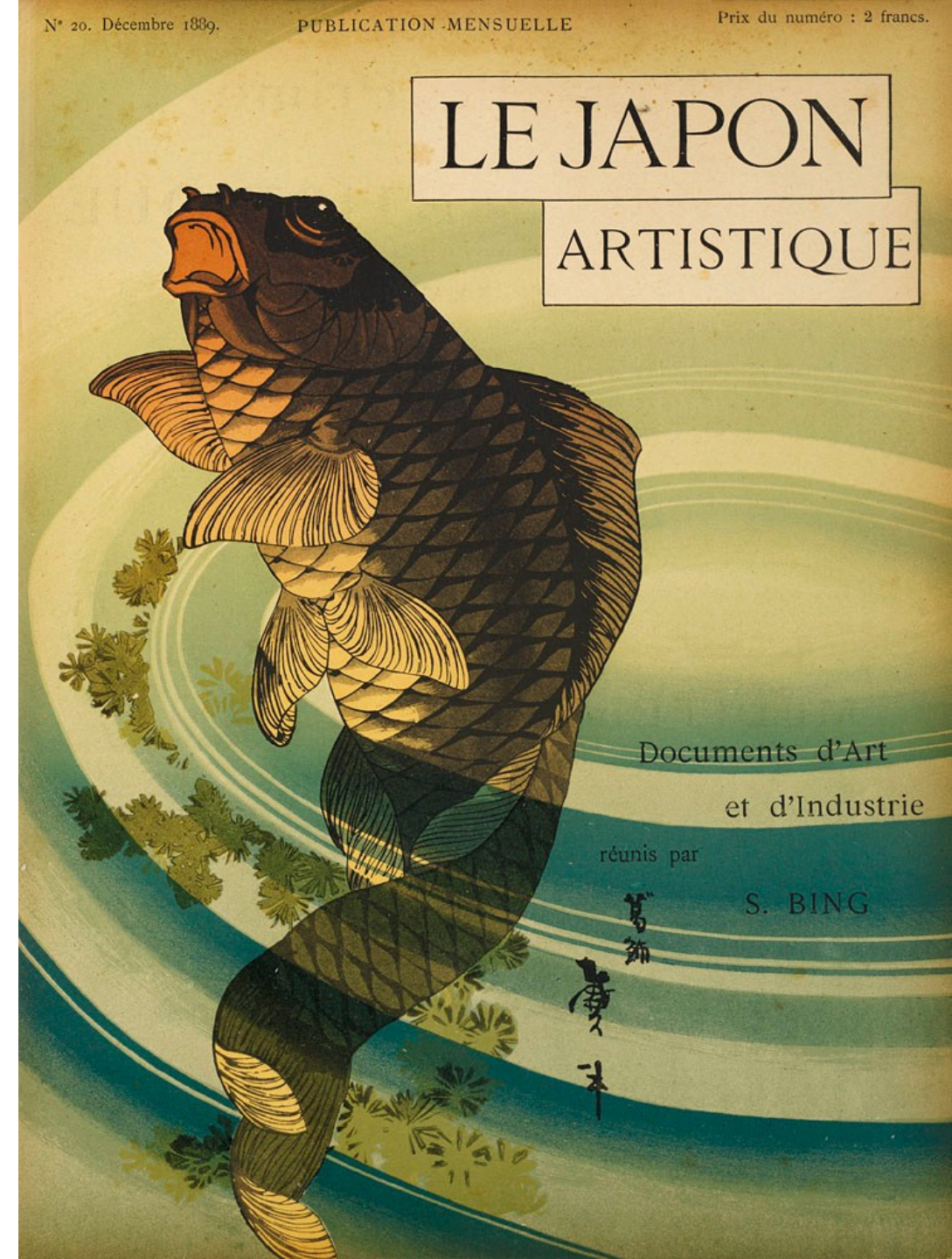
名
下
は
る
京
堀
切
花
菖
蒲

時
元
時

下
谷
屋
茶

Le Japon Artistique

- Tijdschrift over Japanse kunst
- Uitgegeven door de in Duitsland geboren Franse kunsthandelaar **Siegfried Bing**
- Verscheen van 1888 tot 1891 in zesendertig maandelijkse nummers in Franse, Engelse en Duitse edities en droeg bij tot een heropleving van het Japonisme

- De ondernemende Siegfried Bing richtte in 1888 een maandelijks tijdschrift op, *Le Japon artistique*, en publiceerde zesendertig nummers voordat het in 1891 eindigde. Het beïnvloedde zowel verzamelaars als kunstenaars, waaronder Gustav Klimt

Maurice Denis

- Net als de andere Nabis experimenteerde Denis met meerdere vormen van kunst. Behalve zijn schilderijen en drukwerk, ontwierp hij ook tapijten, ontwierp hij gebrandschilderde ramen, mozaïeken en beschilderde hij keramiek. Daarnaast hield hij zich bezig met woningdecoratie

Climbing to Calvary (1889)

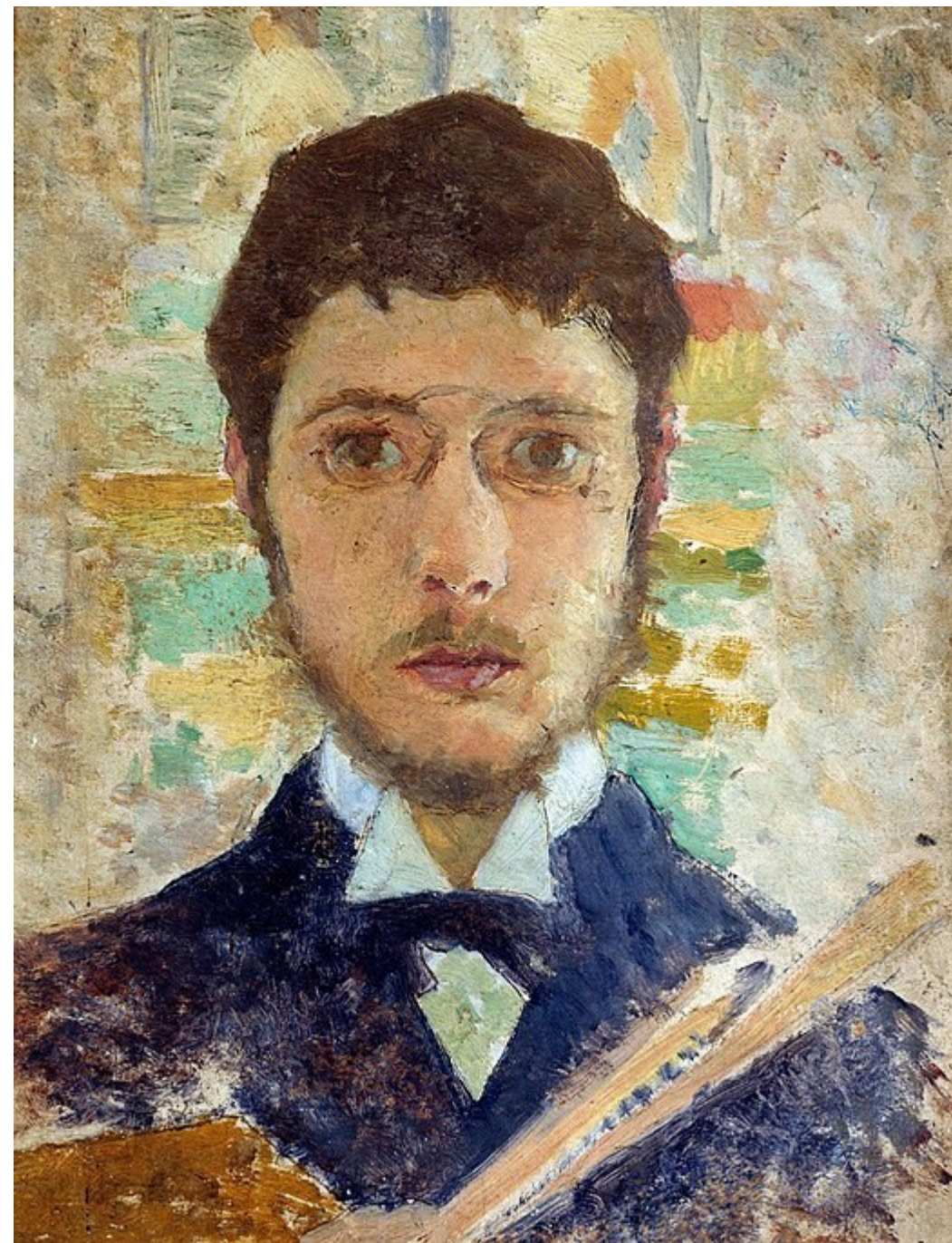

Édouard Vuillard, *The Chestnut Trees*, 1895, distemper on cardboard, 110 x 70 cm (Dallas Museum of Art) Design for Tiffany window

Pierre Bonnard

- Fontenay-aux-Roses, 3 oktober 1867
- Le Cannet, 23 januari 1947
- Een Frans schilder en drukker en stichtend lid van Les Nabis.
- “Les plus japonard”

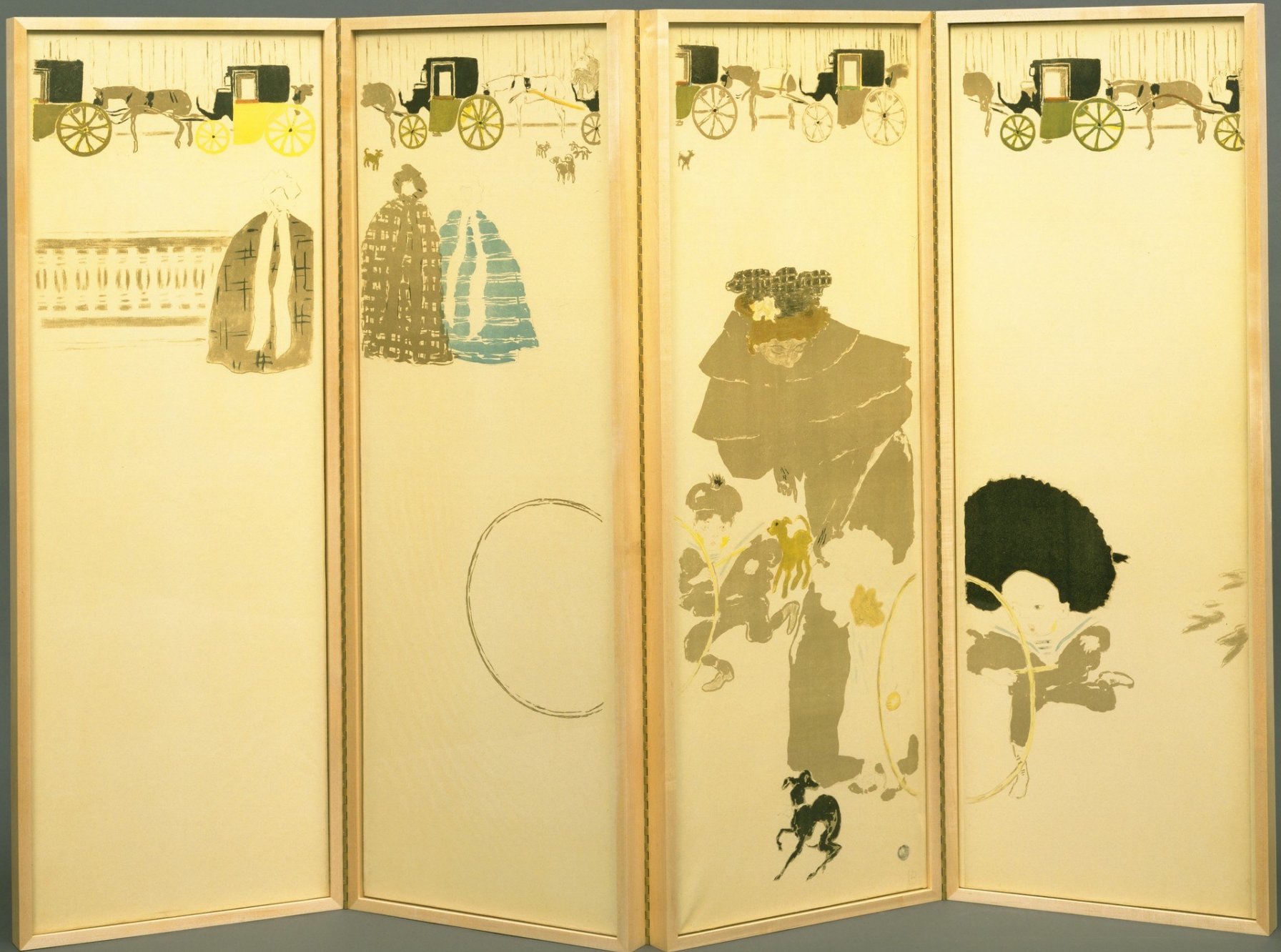

Bonnard

- Japonisme
- Beschilderd scherm met kraanvogel, eenden, fazant, bamboe en varens (1889)

Pierre Bonnard, Nannies' Promenade, Frieze of Carriages, 1899, color lithograph, each panel 137.2 x 47.6 cm (MoMA)

Les Nabis

- Maatschappijvisie
- Verwerping van
- Materialisme van het nieuwe industriële tijdperk
- Bewondering voor de poëzie van Baudelaire, Mallarmé (symbolisme) en Edgar Allan Poe

Nabi-schilders

- De moderne synthetische stijl van Gauguin
- Nadruk op abstracte vormen
- Om zowel spirituele betekenis als een middel tot suggestie en persoonlijke expressie over te brengen.

Paul Ranson, *Christus en Boeddha*, 1890, olieverf op doek, 66,7 x 51,4 cm (privécollectie)

- Poster for France-Champagne by Pierre Bonnard (1891)
- Winnaar prijsvraag voor een advertentieposter
- 100 franc

Toegepaste kunsten

- Glas in Lood
- Aardewerk/ servies
- Muurschilderingen
- Lampekappen
- Behang
- Kamerschermen
- Toneeldecors
- Toneelkostuums
- *Grafisch:*
- Posters
- Boekomslagen / illustratie

Doorbreken van grenzen tussen hoge en toegepaste kunsten

- Les Nabis
- Arts and Craftsmovement William Morris (Groot Brittanie)
- Art Nouveau

- 20^e eeuw:
- Russisch Constructivisme

- Bauhaus

Ontwerp voor behang

Paul Ranson, Rabbits, c.
1893, distemper on paper,
design for wall paper, 23 5/8 x
29 1/2 inches (Phillips
Collection, Washington)

Symbolisme

- Symbolistische kunstenaars gaven de voorkeur aan
- idealisme boven realisme,
- suggestie boven specificiteit en
- subjectieve expressie boven objectieve representatie

Franz von Stuck, Die Sünde, 1893

